

PM Rotel I (Dnr KS 2019/100)**Avstämning av mål och budget för år 2019**

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Avstämning av mål och budget för 2019, med tillhörande uppdrag och anmodanden åt berörda nämnder och bolagsstyrelser, godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
2. Nämnderna medges budgetjustering för ökade nettokostnader med 130,4 mnkr. Finansiering sker ur *Central medelsreserv: 2 Till kommunstyrelsen förfogande för oförutsedda behov* i 2019 års budget.
3. Nämnderna medges budgetjustering för ökade investeringsutgifter med 130,8 mnkr. Finansiering sker ur *Central medelsreserv: 4 Till kommunstyrelsen förfogande för oförutsedda investeringsutgifter* i 2019 års budget.
4. Nämnderna medges budgetjustering för ökade nettokostnader med 2,5 mnkr. Finansieringen sker genom att omfördela för ändamålet budgeterade medel under Kommunstyrelsen m.m. i 2019 års budget.
5. Nämnderna medges budgetjustering för minskad internränta med 77,7 mnkr. Finansiering sker via finansförvaltningen.
6. Skärholmens stadsdelsnämnds ansökan om stimulansbidrag om 0,1 mnkr för startkostnader för en ny gruppbofastad, godkänns.
7. Fastighetsnämnden medges rätt att 2019 omprioritera 100,0 mnkr från de utökade planerna till de långsiktiga planerna för idrottsinvesteringar respektive övriga investeringar enligt vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
8. Kulturnämnden medges 2,0 mnkr för Kulturskolans verksamhet höstterminen 2019. Finansiering sker ur *Central medelsreserv 2: Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov* i 2019 års budget.
9. Nämndernas driftbudgetar för år 2019 justeras för ökade kostnader och intäkter med 6 196,0 mnkr för redovisade omslutningsförändringar.
10. Nämndernas resultatenheter för år 2019 godkänns enligt bilaga 5 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
11. Nämnderna uppmanas och stadens bolagsstyrelser anmodas, genom Stockholms Stadshus AB, att justera och komplettera sina indikatorer och målvärden enligt vad som framgår i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande och bilagor 3 och 4.
12. Kommunstyrelsen ger stadsdirektören i delegation att göra avrop av ordningsvakter utifrån befintligt ramavtal i enlighet med stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
13. Kommunstyrelsen ger stadsdirektören i delegation att förlänga befintligt samverkansavtal med Polismyndigheten region Stockholm, dnr 320-845/2015, i avvaktan på att en ny överenskommelse blir färdig.
14. Stockholms stad deltar i klimatmanifestationen Earth Hour lördagen den 30 mars 2019 klockan 20.30–21.30.

15. Under förutsättning att Stockholm väljs som spelort för Junior-VM i ishockey för herrar 2021/2022 tilldelas Svenska Ishockeyförbundet stöd med maximalt 2,5 mnkr. Kostnaderna behandlas i kommunfullmäktiges budget för åren 2020, 2021 och 2022 med hänvisning till vad som sägs i promemorian.

16. Övriga framställningar från nämnderna avslås.

Föredragande borgarrådet Anna König Jerlmyr anför följande.

Ärendet

Samtliga nämnder och bolagsstyrelser har med utgångspunkt från kommunfullmäktiges budget 2019 inkommit med budget och verksamhetsplan för 2019. Som ett led i kommunstyrelsens uppsiktsplikt har nämndernas och bolagsstyrelsernas verksamhetsplaner granskats. Nämnderna har, med utgångspunkt från kommunfullmäktiges inriktningsmål och mål för verksamhetsområdena, fastställt verksamhetsspecifika mål, nämndindikatorer och aktiviteter.

I nämndernas verksamhetsplaner görs även framställningar om omslutningsförändringar av nämndens budget. Vissa nämnder har även begärt budgetjusteringar, vilka behandlas i detta ärende, enligt bilaga 2.

I föreliggande ärende gör stadsledningskontoret en bedömning av uppfyllelse av verksamhetsområdesmålen för det innevarande året. Bedömningen utgår från hur nämnderna och styrelserna, i sina verksamhetsplaner, beskriver att de kommer arbeta under året för att bidra till måluppfyllelse.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsledningskontoret i samråd med Stockholms Stadshus AB.

Mina synpunkter

Avstämningsärendet syftar till att säkerställa att stadens verksamheter genomför de målsättningar som kommunfullmäktige beslutat om i budget 2019. De övergripande inriktningsmålen för staden är numera: 1) en modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla; 2) en hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt; 3) en ekonomiskt hållbar storstad för framtiden. För att uppnå möjligheternas Stockholm, en modern och hållbar storstad där alla kan förverkliga sina drömmar så att Stockholm blir en ännu mer ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbar storstad, är det av yttersta vikt att Stockholms stads inriktningsmål och verksamhetsmålen uppnås.

Som en följd av alla nämnders målinriktade arbete för kvalitet och effektivitet bedöms staden uppfylla samtliga av kommunfullmäktiges inriktningsmål under 2019. Det förutsätter dock att nämnder och bolagsstyrelser höjer sina ambitionsnivåer och vidtar adekvata åtgärder i enlighet med uppmaningar och anmodanden i bilaga 4.

Till följd av nämndernas arbete med att uppnå en ekonomi i balans under de senaste åren bedöms staden också ha goda förutsättningar för en budget i balans även under 2019, fördrat att staden uppnår en god ekonomisk hushållning där

verksamheter idkar sparsamhet med skattemedel och där budgetramarna som är satta hålls.

I en tid när Stockholm växer i en historisk omfattning måste staden förena höga ambitioner för välfärden med omfattande investeringar och en stabil och långsiktigt hållbar ekonomi. Därför ska staden alltid sträva efter att bli mer effektiv och att tillhandahålla offentliga tjänster till lägre kostnad och ökad kvalitet.

Politiskt ledarskap handlar om att förena ansvar för en stabil ekonomi med att satsa på de åtgärder som gör mest nytta. Stockholm ska ha en budget i balans och skuldbördan ska minska. Stockholms stad står de kommande åren inför utmaningar som ökade investeringar, förhöjt kostnadsläge och en hög låneskuld. God ekonomisk hushållning är en förutsättning för att staden i framtiden ska klara av kraven på en effektiv användning av sina skattepengar. Omvärldsfaktorer såsom räntekostnadsnivåer och byggkostnadsutveckling innebär finansiella risker som måste bevakas för att planerade projekt ska kunna genomföras med rimliga avkastningskrav och utan att generera nedskrivningsbehov.

Fastighetsnämnden har flera utmaningar som måste tas på fullaste allvar. I avstämningsärendet uppmanas nämnden att förbättra styrningen av investeringsverksamheten i syfte att undvika att prognoserna belastas med uppkomna utgiftsökningar med därtill hörande driftkostnadskonsekvenser.

Fastighetsnämnden har även konstaterade behov av ytterligare medel för att framförallt kunna genomföra ett flertal nödvändiga idrottsprojekt, som inte har kunnat prioriteras inom den befintliga budgeten. I och med ärendet sker därför en omfördelning av 100,0 mnkr inom nämndens totala budget under 2019 som gör att nämnden kan hantera tidigare planerade underhållsåtgärder, flera konstgräsplaner, fortsatta projektering, planerade nya anläggningar samt angelägna renoveringsprojekt.

Stockholms stad står inför en stor utbyggnad av både grund- och gymnasieskolan. Att den genomförs genomtänkt och kostnadseffektivt är avgörande för att lokalkostnaderna i framtiden inte ska påverka resurserna för skolornas verksamhet. Alla nämnder och bolag som berörs har ett stort ansvar för att säkerställa en långsiktigt hållbar utbyggnad.

Stockholm är en bra och attraktiv stad att leva i. Men de senaste årens utveckling med en tilltagande otrygghet och ökat antal anmälda brott beskär många stockholmarnas frihet. Staden behöver därför en långsiktigt brottsförebyggande och brottspreventiv politik. I budget 2019 görs prioriteringar och satsningar för att öka tryggheten bland annat genom en historiskt stor satsning på kommunala ordningsvakter. När unga begår brott är det viktigt att reaktionen och insatserna kommer snabbt. Införandet av allvarssamtal inom 48 timmar med socialtjänst och polis ska följas upp under året i tertialrapport 1, tertialrapport 2 och i verksamhetsberättelsen för 2019.

Socialnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen ta fram en strategi för hur staden kan minska risken för att barn och unga vuxna dras in i kriminalitet, som ska komplettera trygghets- och säkerhetsprogrammet.

Stadsdelsnämndernas utför ett viktigt trygghetsarbete och har en betydande roll i det trygghetsskapande arbetet. Sju prioriterade stadsdelsnämnder ges 20 miljoner för lönetillägg till medarbetare som arbetar förebyggande såsom fältassistenter, socialsekreterare, fritidsledare och medarbetare inom de sociala insatsgrupperna. 4,5 mnkr satsas på platssamverkan för att förbättra och förstärka samverkan med polis,

det lokala näringslivet, civilsamhället och andra relevanta aktörer i trygghets- och säkerhetsarbetet. Ett antal stadsdelsnämnder får extra medel för arbetet med återvändare och nämnder och bolag har som uppgift att intensifiera arbete avseende våldsbejakande extremism för att systematiskt motverka rekrytering till våldsbejakande miljöer.

I staden finns resurser och omfattande kunskap om arbetet mot våld mot barn, våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck. Det är viktigt att stadsdelsnämnderna utnyttjar dessa resurser för att ge utsatta verkningsfulla insatser och skyddade boenden med kvalitet. Det är också viktigt att stadsdelsnämnderna använder sig av den kompetens som finns inom Origo, Kruton och andra delar av socialtjänsten om man själv upplever ett behov av kompetensstöd. Okunskap och osäkerhet får inte vara en orsak till att inte agera om man misstänker att ett barn eller en ungdom far illa.

Arbetet mot hemlöshet ska vara långsiktigt och prioritera förebyggande och stödjande insatser för att undvika att personer hamnar i hemlöshet och att de som blivit hemlösa kan komma vidare till egen bostad. Arbetet med vräkningsförebyggande åtgärder och Bostad först ska utvecklas. Socialnämnden behöver utöka samarbetet med övriga offentliga aktörer för att kunna hjälpa personer som har komplexa problem.

Prioriterade grupper för stadens kultursatsningar är barn och unga samt grupper där det är få som tar del av stadens kulturliv. Kulturskolan är en viktig aktör för att bidra till att nå de prioriterade grupperna och bedriver en framgångsrik verksamhet med årliga öknningar av antalet deltagare bland barn och unga. En av förklaringarna till det höga deltagarantalet är den verksamhet inom Kulturskolan som finansierats med medel från statliga Kulturrådet. En verksamhet där många av de nya deltagarna når ut till de prioriterade grupperna, bland annat orkesterverksamheten El Sistema. Då det statliga stödet till kulturskolan minskat för 2019 riskerar deltagandet i kulturskolan att minska om verksamheten inte tillförs motsvarande medel. Med anledning av detta tillförs kulturnämnden två mnkr för Kulturskolans verksamhet för läsåret 2019/2020.

När Stockholm växer ska kulturen finnas med i den fysiska och innehållsmässiga planeringen. Därför påbörjas under 2019 ett stadsövergripande arbete där Kulturnämnden tillsammans med stadens berörda nämnder och bolag utformar ett kulturstrategiskt program med målet att staden på ett kostnadseffektivt sätt samnyttjar lokaler samt ger kulturen plats i stadens fysiska planering.

Det viktiga arbetet med introduktionsförskolor fortsätter 2019 för att öka andelen inskrivna barn i förskolor med låg inskrivningsgrad, med fokus på områden som är mindre socioekonomiskt gynnsamma för att fler barn ska få chansen att gå i förskolan samt för att fler föräldradediga ska läsa sfi. Nämnderna har i verksamhetsplan 2019 begärt budgetjusteringar med 12,0 mnkr avseende lokal-, personal- och verksamhetsrelaterade kostnader kopplat till Introduktionsförskola. Arbetet med en integrationspakt med näringslivet inleds under 2019 där arbetsmarknadsnämnden utvecklar formerna för pakten så att både staden och näringslivet stärks av den. Det är viktigt att alla nämnder och bolagsstyrelser bistår i detta arbete där det är nödvändigt.

Klimatpåverkan har komplexa orsaker och spänner över merparten av stadens verksamheter. Ambitionerna för stadens miljö- och klimatarbete är höga. Stockholm ska vara världsledande i det globala arbetet med att förverkliga Parisavtalets målsättningar och målet att Stockholm ska bli en klimatpositiv stad 2040,

fossilbränslefritt 2040 och att stadens egen organisation ska vara fossilbränslefri 2030. Utsläppen från biltrafiken måste minska för att Stockholm ska nå klimatmålen. Det sker genom teknikutveckling, utbyggd kollektivtrafik och minskad biltrafik. För 2019 finns 200 mnkr reserverade för klimatinvesteringar och med avstämningsärendet tillstyrks 97,5 mnkr som nämnderna ansökt om. Stockholm ska vara en stad med rent vatten. Miljö- och hälsoskyddsnämnden ges ytterligare 7 mnkr till arbetet med lokala åtgärdsprogram i prioriterade vattenförekomster. I våra förskolor vill vi erbjuda en giftfri miljö för våra barn. Satsningen på kemikaliesmarta förskolor och en giftfri miljö i förskolan fortsätter och stadsdelsnämnderna tillförs totalt 4 mnkr för arbetet.

För oss är det självklart att man som äldre ska kunna leva sitt liv med självbestämmande, respekt och värdighet, i Stockholm ska det vara tryggt att åldras. Det är av den anledningen som bland annat arbetsmodellen Tryggt mottagande i hemmet utökas. 11 mnkr har reserverats med målsättningen att skapa förutsättningar för en tryggare och mer hållbar hemgång från slutenvård för den äldre. Stockholm ska vara en stad präglad av social gemenskap. Därför ser vi med oro på social isolering och ofrivillig ensamhet bland äldre. För att motverka detta tillförs äldregruppen 3 mnkr för ungdomsbesök, där syftet är att dels få fler unga att få upp ögonen för omsorgsyrken, dels få till generationsöverskridande möten mellan yngre och äldre. Vidare anslås 30 mnkr till aktivitetscenter knutna till seniorboenden runt om i staden. Dessa ska fungera som sociala träffpunkter dit alla stadens äldre är välkomna.

Jag föreslår därför att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Avstämning av mål och budget för 2019, med tillhörande uppdrag och anmodanden åt berörda nämnder och bolagsstyrelser, godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
2. Nämnderna medges budgetjustering för ökade nettokostnader med 130,4 mnkr. Finansiering sker ur *Central medelsreserv: 2 Till kommunstyrelsen förfogande för oförutsedda behov* i 2019 års budget.
3. Nämnderna medges budgetjustering för ökade investeringsutgifter med 130,8 mnkr. Finansiering sker ur *Central medelsreserv: 4 Till kommunstyrelsen förfogande för oförutsedda investeringsutgifter* i 2019 års budget.
4. Nämnderna medges budgetjustering för ökade nettokostnader med 2,5 mnkr. Finansieringen sker genom att omfördela för ändamålet budgeterade medel under Kommunstyrelsen m.m. i 2019 års budget.
5. Nämnderna medges budgetjustering för minskad internränta med 77,7 mnkr. Finansiering sker via finansförvaltningen.
6. Skärholmens stadsdelsnämnds ansökan om stimulansbidrag om 0,1 mnkr för startkostnader för en ny gruppboende, godkänns.
7. Fastighetsnämnden medges rätt att 2019 omprioritera 100,0 mnkr från de utökade planerna till de långsiktiga planerna för idrottsinvesteringar respektive övriga investeringar enligt vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
8. Kulturnämnden medges 2,0 mnkr för Kulturskolans verksamhet höstterminen 2019. Finansiering sker ur *Central medelsreserv 2: Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov* i 2019 års budget.

9. Nämndernas driftbudgetar för år 2019 justeras för ökade kostnader och intäkter med 6 196,0 mnkr för redovisade omslutningsförändringar.
10. Nämndernas resultatenheter för år 2019 godkänns enligt bilaga 5 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
11. Nämnderna uppmanas och stadens bolagsstyrelser anmodas, genom Stockholms Stadshus AB, att justera och komplettera sina indikatorer och målvärden enligt vad som framgår i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande och bilagor 3 och 4.
12. Kommunstyrelsen ger stadsdirektören i delegation att göra avrop av ordningsvakter utifrån befintligt ramavtal i enlighet med stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
13. Kommunstyrelsen ger stadsdirektören i delegation att förlänga befintligt samverkansavtal med Polismyndigheten region Stockholm, dnr 320-845/2015, i avvaktan på att en ny överenskommelse blir färdig.
14. Stockholms stad deltar i klimatmanifestationen Earth Hour lördagen den 30 mars 2019 klockan 20.30–21.30.
15. Under förutsättning att Stockholm väljs som spelort för Junior-VM i ishockey för herrar 2021/2022 tilldelas Svenska Ishockeyförbundet stöd med maximalt 2,5 mnkr. Kostnaderna behandlas i kommunfullmäktiges budget för åren 2020, 2021 och 2022 med hänvisning till vad som sägs i promemorian.
16. Övriga framställningar från nämnderna avslås.

Stockholm den 8 mars 2019

ANNA KÖNIG JERLMYR

Bilagor

1. Driftbudget och investeringar
2. Budgetjusteringar och projektmedel
3. Förändringar av kommunfullmäktiges indikatorer, målvärden och nyckeltal
4. Uppmaningar till stadens nämnder och anmodanden till stadens bolagsstyrelser
5. Resultatenheter

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet Olle Burell (S) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut
2. Att nämnderna medges budgetjustering för ökad trygghet, fler sommarjobb och stärkt kulturliv enligt nedanstående. Finansiering sker ur Central medelsreserv: 2 Till kommunstyrelsen förfogande för oförutsedda behov i 2019 års budget.
3. Att nämnderna anmodas att intensifiera sina ansträngningar att investera i minskad klimatpåverkan och ökad energieffektivitet i syfte att åtminstone nå upp till föregående års nivå.

4. Att berörda nämnder uppmanas samverka för att finna en lösning för finansiering av nytt förvaltningshus i Spånga/Tensta med utgångspunkt i de förslag Socialdemokraterna redovisat i Exploateringsnämnden.
5. Att uppdra kommunstyrelsen att inleda överläggningar med region Stockholm i syfte att tidigarelägga tunnelbaneutbyggnaden genom att erbjuda förskottering av stadens kostnader.
6. Att kommunstyrelsen tillsammans med berörda nämnder initierar arbetet med stadsutvecklingsområde Bromma för att påskynda omvandlingen av flygplatsen till en fungerande stadsdel.
7. Att uppdra åt stadsledningskontoret att återkomma till kommunstyrelsen med förslag på en konkret strategi för en långsiktigt hållbar energi- och elförsörjning.
8. Att uppdra åt stadsledningskontoret att tillsammans med trafiknämnden arbeta fram en handlingsplan för bättre snöröjning syftande till ökad framkomlighet för fotgängare.
9. Att anmoda fastighetsnämnden och idrottsnämnden att höja ambitionerna för idrottsinvesteringar syftande till ökande tillgänglighet.

I ärendet föreslås kommunstyrelsen av ansvarigt borgarråd anmoda nämnderna att höja ambitionerna i den mån de ackumulerade planerna inte motsvarar kommunfullmäktiges mål i budget för 2019. Därtill föreslås ett antal justeringar i nämndernas budgetar.

De verksamhetsplaner som ligger till grund för ärendet visar på betydande problem med den budget som kommunfullmäktige antagit på förslag av finansborgarrådet och de borgerliga partierna. De varningssignaler som vi pekade på redan i samband med budgetens antagande visar sig nu drabba verksamheterna i nämndernas verksamhetsplaner.

1. Det är uppenbart att flera nämnder drabbas av stora sparkrav. Tydligast märks det i kulturens verksamheter men även inom välfärden i stort tvingas nu besparingar fram som följd av valet att sänka skatten istället för att prioritera välfärden.
2. De sänkta ambitionerna om att inte uttryckligen ha mål om sammanhållning och vara en stad för alla ger nu resultat i nämndernas planer. Vi ser det i verksamheter som riktar sig mot barn och unga i framförallt ytterstaden. Det märks i uteblivna trygghetsåtgärder på Järva och andra områden. I grunden handlar det om att budgetarna är så snålt tilltagna att nämnderna när det inte finns tydliga mål väljer bort att prioritera viktiga insatser för ett Stockholm som håller ihop. Ytterligare ett sådant exempel är att nämnderna inte klarar målet om sommarjobb.
3. De ambitioner för en hållbar stad som präglade arbetet under föregående mandatperiod drabbas också av besparingar. Trots att nämnderna redovisar stora ambitioner och önskemål om arbetet att skapa en giftfri förskola skärs anslaget ner jämfört med förra året. Och de klimatinvesteringar som föreslås är mindre än hälften än de som beslutades i motsvarande avstämningsärende förra året.
4. Budgeten är svag redan i utgångsläget med små reserver vilket tvingar borgerliga styret att nu vänta med flera utlovade satsningar. Exempelvis anslås inte en enda krona till trygghetsskapande åtgärder i form av exempelvis kameror eller ordningsvakter, trots att den tillträdande majoriteten lovat 70 miljoner kronor bara till ordningsvakter. Att majoriteten inte klarat att finansiera denna satsning när det gått en fjärdedel av året är direkt uppseendeväckande.

Vi anser att det finns viktiga insatser att göra för att Stockholm ska vara en stad för alla. En sådan inriktning redovisade vi i samband med fullmäktiges budgetbehandling.

Det socialdemokratiska förslaget prioriterade skola, förskola och omsorg före en skattesänkning.

Det socialdemokratiska förslaget valde fler hyresrätter med rimlig hyra före ombildningar.

Det socialdemokratiska förslaget insåg att trygghet skapas både genom fler ordningsvakter och höga ambitioner för det förebyggande arbetet.

Det socialdemokratiska förslaget ville se höjda klimatambitioner genom stora klimatinvesteringar och tidigarelagd tunnelbaneutbyggnad snarare än mål utan konkret innehåll.

Det socialdemokratiska förslaget räknade insatser för kultur, barn och unga samt idrott som en del av stadens kärnverksamhet istället för att vara en finansiering av skattesänkningar.

Dessvärre röstade högermajoriteten ner vårt förslag till förmån för en budget präglad av utförsäljningar, skattesänkningar och sänkta ambitioner.

Det innebär att vi har att förhålla oss till denna budget. Det innebär att vi nu lägger förslag för att efter bästa förmåga försöka lappa och laga i en söndrig budget. Vi omprioriterar och ger nya uppdrag inom ramen för vad som är möjligt i den budget som beslutats av kommunfullmäktige. Det innebär att vi utgår från att de medel nuvarande majoritet påstår finns i budgeten verkligen finns till dess de medger annat.

Vi föreslog i vår budget en ökad ambition för trygghetsarbetet. I vår budget anslog vi 30 miljoner till ordningsvakter. Vi anser fortfarande att det är en rimlig satsning. En sådan satsning möjliggör också att 40 miljoner kronor kan användas till andra förebyggande insatser och insatser riktade till barn och unga.

Genom att tidigt se och fånga upp barn och unga minskas riskerna för att de ska hamna i riskmiljöer och i förlängning i kriminalitet och våldsbejakande extremism. Vi menar att hembesöksprogram till förstagångsföräldrar i flera stadsdelar, fritidsgårdar som möter ungas levnadsmönster och fler fältassistenter som arbetar uppsökande mot unga är viktiga förebyggande satsningar. Ett säkerställande ska göras för att en första kontakt med staden inom 24h erbjuds till den som vill lämna en kriminell livsstil. Framtid Järva, Framtid Stockholm och de sociala insatsgrupper som etableras i hela staden ska ges förutsättningar att verka och nå fler.

Att majoriteten väljer att minska stödet till lokalföreningar och att man väljer att lägga ner lokala projekt som syftar till att skapa trygghet, såsom ungdomsvårdarna i Rinkeby, är kontraproduktivt. Att färre unga kommer att få möjlighet att få ett feriejobb när stadsdelsnämnderna har tilldelats mindre resurser bidrar inte heller till att stärka tryggheten.

Det är med oro vi ser majoriteten har valt att montera ner den aktiva arbetsmarknadspolitiken som har bedrivits i vår stad de senaste åren. Besparingar på jobbtorg och vuxenutbildningen drabbar unga, nyanlända och de som står långt ifrån arbetsmarknaden. Det är en politik som kommer att fördjupa segregationen i Stockholm och på längre sikt öka otryggheten. I avstämningsärendet framgår det också tydligt att antalet sommarjobb riskerar att sjunka kraftigt trots att vi vet att det är en angelägen insats för trygghet och arbete. Med nuvarande insatser riskerar mer än 7000 stockholmsungdomar som vill jobba att bli utan jobb i sommar. Det är resultatet av en i praktiken sjunkande budget. Vi föreslår därför nu att stadsdelsnämnderna får ett tillskott för att kunna leva upp till stadens mål.

Staden behöver en aktiv politik för att utveckla ytterstaden och skapa en stad för alla. Då är det extra viktigt att skapa arbetstillfällen i lokala stadsdelscentrum. Att mot den bakgrunden stoppa det nya förvaltningshuset i Tensta är ett felaktigt beslut. Vi Socialdemokrater har redovisat ett alternativ i Exploateringsnämnden där byggandet av bostadsrätter bidrar till finansieringen av såväl ett nytt förvaltningshus som till utvecklandet av Tenstastråket. Kommunstyrelsen bör samverka med berörda nämnder för att byggandet av ett nytt förvaltningshus blir verklighet i närtid.

Det har inte undgått någon att kulturverksamheten i staden nu tvingas till hårda besparingar. Nedskärningarna slår hårt emot stockholmarnas tillgång till kultur och effekterna har redan börjat synas. Ett exempel är när stadsbiblioteket tvingas spara bort 40 tjänster, vilket drabbar verksamheter så som bokkollo för ungdomar, öppen scen, poesicirkel och författarprogram. Dessutom uteblir den viktiga satsningen på Rågsveds stadsbibliotek. Andra verksamheter som drabbas är exempelvis de viktiga mötes- och samlingslokalerna, som i den

blågröna budgeten fått ett besparingsbeting på 4 miljoner kronor, vilket motsvarar 10 % av samlingslokalernas totala budgetanslag.

Vi socialdemokrater hade ett annat förslag till budget för 2019 som medgav drygt 40 miljoner kronor mer till kulturverksamheterna. Nu med den borgerliga skattesänkningen finns det bara möjlighet att mildra effekterna av den blågröna kulturbudgeten. Med ett tillskott kan dock verksamheter inom främst biblioteken och kulturskolan riktade till barn och unga värnas från de värsta sparkraven.

Vi föreslår därför budgetjusteringar utöver finansborgarrådets förslag som innebär:

- Att kommunstyrelsen tillförs upp till 30 miljoner för ordningsvakter och trygghetsjour.
- Att kulturnämnden tillförs 13 miljoner kronor ur central medelsreserv för att värna kulturverksamheter riktade mot barn och unga.
- Att de sju prioriterade stadsdelarna tilldelas 20 miljoner för ökade trygghetsskapande åtgärder enligt ovan.
- Att stadsdelsnämnderna tilldelas 7 miljoner kronor för tillskapandet av fler sommarjobb.

Dessa satsningar innebär att vi omprioriterar de 70 miljoner det borgerliga styret utlovat till ordningsvakter till en bredare trygghets- och utvecklingsatsning.

I övrigt vill vi peka på följande delar i det avstämningsärende som finansborgarrådet lagt fram.

Vi noterar att stadsledningskontoret lojalt bedömer att målet om 10 000 markanvisade och färdigställda bostäder kommer uppfyllas samtidigt som de konstaterar att marknadsläget försvagats. Vad som inte nämns är de projekt som stoppats och att budgeten för såväl stadsbyggnads- som exploateringskontoren minskats och att det försämrar möjligheten att uppnå byggmålen. Att det i ärendet skrivs att det ska finnas ”ett brett utbud av boendeformer och fler billiga bostäder” samt att ”Balans mellan hyresrätter och bostads-/äganderätter ska eftersträvas i alla delar av staden” blir ju smått parodiskt när den förda politiken syftar till att sälja ut billiga hyresrätter och i verkligheten hittills stoppat flera projekt som skulle skapa hyresrätter i områden dominerade av bostads-/äganderätter.

Vi välkomnar dock att stadsledningskontoret vill att berörda nämnder ska säkerställa resurser för större stadsutvecklingsområden och instämmer i den ambitionen. Därför bör kommunstyrelsen ge berörda nämnder uppdraget att påbörja arbetet med stadsutvecklingsområde Bromma för att påskynda omvandlingen av flygplatsen till ett fungerande stadsområde med i förlängningen möjlighet att tillskapa uppemot 30 000 bostäder.

Vi instämmer därtill i uppfattningen att nämnderna bör påskynda och pröva möjligheten att öka exploateringen i pågående projekt inom Stockholmsförhandlingens influensområde”. Det bör inte bara syfta på Stockholmsförhandlingens influensområden. Genom en förskottering av tunnelbaneutbyggnaden inom ramen för Sverigeförhandlingen kan fler influensområden tillskapas. Vi socialdemokrater har med glädje noterat att regionen anslutit sig till vår uppfattning och hoppas att den borgerliga majoriteten inte ska rösta nej en tredje gång till en sådan insats.

Vi välkomnar också att stadsledningskontoret ser behovet av att säkra en fungerande elförsörjning. Stadsledningskontoret bör därför återkomma till kommunstyrelsen med förslag på en konkret strategi för en långsiktigt hållbar energi- och elförsörjning.

Att säkra elförsörjningen sammanfaller delvis med stadens ambitioner att minska klimatpåverkan från stadens verksamheter. Ökade insatser för energiinvesteringar ger mindre sårbarhet, bättre ekonomi och därtill minskad klimatpåverkan. Det är därför oroande att stadsledningskontoret konstaterar att det finns en risk i att nämnder och bolagsstyrelser inte kan genomföra energieffektiviseringar i den grad som krävs för att nå kommunfullmäktiges mål”. Det blir än mer uppseendeväckande när beviljade klimatinvesteringar i

avstämningsärendet mer än halverats jämfört med motsvarande ärende förra året, från 212,7 till 97,5 miljoner kronor.

Vi Socialdemokrater har föreslagit i en motion att samtliga förvaltningar och bolag ska koppla upp sina fastigheter för att styra driften med AI. Vi föreslår även att samtliga förvaltningar och bolag ska teckna klimatneutral fjärrvärme. Det tillsammans med ökade resurser för klimatinvesteringar i verksamheterna kan förändra den dystra bild som SLK varnar för.

Lika viktigt som det står i avstämningsärendet är det som inte står. Att det ingenstans i ärendet redovisas åtgärder för att möta problemen i vinterväghållningen är kanske ett utslag av överdriven förhoppning om vårens ankomst. Alternativt, och mer troligt, så handlar det om att trafiknämndens budget med stor finansiering av ökade felparkeringsavgifter är så ansträngd att det inte finns utrymme för höjda ambitioner. Vi kvarstår vid vår uppfattning att detta är ett felaktigt beslut. Istället borde skillnaden mellan parkeringsavgifter på gatan och i parkeringshus minska och därigenom bidra till en hållbar och trafikstyrande finansiering i enlighet med parkeringsplanen.

Det löser dock inte problemen som finns här och nu med snöröjningen. Vi Socialdemokrater har redovisat i en skrivelse, som lämnats till kommunstyrelsen, ett antal åtgärder vi anser borde ha gjorts när det stod klart att vinterväghållningen för fotgängare var allt annat än tillfredsställande. Denna skrivelse är ännu inte behandlad trots att det gått mer än en månad sedan den lämnades. Att stadsledningskontoret med instämmande av finansborgarrådet tycker att alla mål helt uppfylls tyder på att majoriteten antingen har låga ambitioner för snöröjningen eller inte alls engagerat sig i frågan.

Vi redovisar i skrivelsen konkreta förslag och anser att majoriteten borde ha föreslagit ombudgeteringar för att säkerställa sopsaltning även på gångbanor och trottoarer. Att så inte skett hittills är inget skäl att avstå från aktivitet nu. Kommunstyrelsen bör därför i samverkan med trafiknämnden initiera en handlingsplan syftande till bättre snöröjning även för fotgängare. En ökad sopsaltning är en väsentlig del av detta arbete och kommunstyrelsen bör meddela att det finns resurser i Central Medelsreserv för att förbättra snöröjningen enligt handlingsplanen.

Vi noterar vidare att fastighetsnämnden i sin verksamhetsplan var väldigt tydlig med att det fattades mycket pengar i investeringsbudgeten (251 miljoner i idrottsinvesteringar och ytterligare 302 miljoner i allmänna investeringar) och att det finns risk att myndighetskraven inte uppfylls med stängda anläggningar som följd. Nu tillförs endast 10 miljoner för övertäckningen av Kärrtorps idrottsplats. Det är otillräckligt och konstaterades redan i vårt budgetförslag där vi föreslog 100 miljoner i utökad investeringsram.

Reservation anfördes av borgarrådet Clara Lindblom (V) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Finansborgarrådets förslag till beslut bifalles delvis
2. Därutöver anför följande

Avstämningsärendet bekräftar att den blågröna budgeten är svag och ogenomtänkt och på viktiga områden inte klarar att försvara välfärden, än mindre bygga ut. Redan rapporteras om nedskärningar av personalen i en rad viktiga verksamheter, exempelvis parklekar, bibliotek och kulturskolan. Redan föreslås omprioriteringar och uttag från medelsreserven, som hade undvikits med en budget som prioriterat välfärden och klimatet före skattesänkningar, ombildningar och företagets intressen av att göra stora vinster på våra skattepengar. Redan flaggar nämnderna för att de varken klarar målen för ungas feriejobb eller stockholmsjobben.

Det upprepas att Stockholm ska vara fossilbränsleffritt senast 2040 och stadens egen organisation till år 2030, samtidigt som man inte gör de satsningar som krävs. Man säger sig styra mot solenergi men satsningarna är långt ifrån den utbyggnad av solesproduktion i staden som skulle krävas för att nå stadens egna mål. Det är förvisso bra med små satsningar

på växtbäddar med biokol men även det är långt ifrån de satsningar på storskaliga biokolsanläggningar som krävs.

Det är tydligt att budgeten skulle behöva förstärkas såväl i stadsdelsnämnderna som i framförallt utbildningsnämnden, socialnämnden, kulturnämnden och idrottsnämnden. I Vänsterpartiets budgetförslag fanns en skattefinansierad budgetförstärkning med 720 mnkr, vilket skulle ha gett nämnderna helt andra förutsättningar att klara sitt uppdrag.

Trots nämndernas målmedvetna arbete med att nå en budget i balans under de senaste åren och stadens i grunden robusta ekonomi verkar finansborgarrådets tillit till deras förmåga inte vara större än att hon redan måste påminna om att ”idka sparsamhet med skattemedel”. Vi ser större anledning till oro över hur väl majoritetenspolitiken följer den egna uppmaningen, exempelvis när det gäller kommande prissättning vid ombildningar eller när man låter privata aktörer istället för SISAB bygga stadens förskolor och skolor för uthyrning till staden.

För en rad angelägna ändamål där nämnderna kunnat söka riktade bidrag blir tilldelningen avsevärt lägre än ansökningarna, exempelvis skötsel av naturreservat, giftfri förskola och tryggt mottagande i hemmet av äldre som skrivs ut från sjukhus. Detta ser vi som en tydlig konsekvens av en budget som inte räcker till för stadens behov.

Vidare är det betecknande för majoritetens brist på helhetssyn och kontraproduktiva politik att å ena sidan ha ambitionen om ett långsiktigt arbete mot hemlöshet samtidigt som ombildning av allmännyttan i 11 stadsdelar välkomnas. Staden behöver varenda hyresrätt med överkomlig hyra för att nå den nollvision om hemlöshet som Vänsterpartiet vill uppnå inom fem år. I ett försämrat marknadsläge för bostadsrätter krävs att allmännyttan får bygga mera. Därför behöver varenda planerat Stockholmshus byggas, och särskilt viktigt är det i segregerade stadsdelar som helt saknar hyresrätter. Tyvärr backar majoriteten utvecklingen i denna fråga.

När det gäller trygghetsfrågorna är det också symptomatiskt att långsiktigheten och det förebyggande perspektivet kommer till korta när skattesänkningar går före välfärden. När Vänsterpartiet avsätter medel för ett förebyggande trygghetspaket nöjer sig majoriteten med att ta fram en strategi. Stadsdelsnämnderna viktiga roll i det förebyggande arbetet kan inte nog betonas. Jag vill därför ge majoriteten en eloge för att lönetillägget, som Vänsterpartiet initierade, till medarbetare som arbetar förebyggande bland barn och unga i sju prioriterade stadsdelsnämnder behålls. Vi förutsätter också att lönetillägget är kvar tillräckligt länge för att kunna utvärderas.

2018 var ett rekordår för kulturen i Stockholm, publikrekord på museerna, besöksrekord på biblioteken och deltagarrekord på Kulturskolan. 2019 riskerar det att bli ett omvänt rekord med stora nedskärningar som drabbar främst barn och unga inom biblioteksverksamheten och i kulturskolan. Ambitionerna är stora men de ekonomiska resurserna krympta och det är svårt att få detta att gå ihop då det vi hittills har sett är stängda lokaler och mindre personal.

Vi är stolta över att ha lagt en god grund för utvecklingen av kvaliteten i äldreomsorgen när vi var politiskt ansvariga under förra mandatperioden. Dock konstaterar vi att möjligheten till kvalitetsförbättringar inom exempelvis måltidsupplevelser och utevistelse hotas av de generella effektiviseringar på över 78 mnkr som ålagts stadsdelsnämnderna. Neddragningen av anslagen till aktivitetscenter vid seniorboendena innebär också en försämring för de äldre.

Intressant nog lever kompetensutvecklingsatsningen som vi införde, trots kritiken från allianspartierna. Vi hoppas att majoriteten är klok nog att förlänga satsningen till hela mandatperioden, vilket var avsikten i tidigare majoritet. Det är utmärkt att nämnderna arbetar vidare med heltid som norm, arbete till personer med funktionsnedsättning samt handlingsplanen för att förbättra arbetssituationen för socialsekreterare och biståndshandläggare. Dock visar nämndernas befarade risker för hot och våld mot medarbetare, ökad sjukfrånvaro och brister i kompetensförsörjningen att förutsättningarna för ett framgångsrikt arbete inte är tillräckligt goda med den budget som majoriteten har lagt.

Kommunstyrelsen

Reservation anfördes av Olle Burell (S) med hänvisning till Socialdemokraternas reservation i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av Clara Lindblom (V) med hänvisning till Vänsterpartiets reservation i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande gjordes av Sissela Nordling Blanco (Fi) enligt följande.

De verksamhetsplaner som ligger till grund för ärendet visar på svagheter med den grönblåa budgeten. Vi vänder oss emot att många verksamheters arbete för jämställdhet och mänskliga rättigheter nu försvagas och att det görs besparingar på verksamhet för barns kultur och fritid, på lokalt demokratiarbete och i välfärden. Det är en politik som kommer öka segregationen och slå hårdast mot de med låga inkomster, mot kvinnor, barn och unga, pensionärer och grupper som utsätts för strukturell diskriminering. Feministiskt initiativ vänder sig starkt emot den utvecklingen, vi prioriterar välfärd och mänskliga rättigheter framför skattesänkningar och utförsäljningar.

I ärendet nämns bland annat hur svårigheten för enskilda att hitta lämpliga bostäder innebär en risk för bostadslöshet och hur socialtjänsten påverkas av bristen på bostäder. Att det grönblåa styret i det läget väljer att gå vidare med ombildningar av allmännyttan är inget annat än kontraproduktivt och ansvarslös politik. Det kommer slå hårdast mot de grupper som redan idag har svårast att få en bostad – i många fall kvinnor med barn som varit utsatta för våld. Vi ser också med oro på att stödinsatser riktade direkt till barnen riskerar att utebli.

Ärendet tar även upp risker som rör målet om egenförsörjning och att kostnaderna för ekonomiskt bistånd riskerar att öka när nyanlända som avslutat etableringsfasen inte får stöd med vägar in i arbete eller annan försörjning. Det är därför anmärkningsvärt att det grönblåa styret valt att skära ner på det uppsökande arbetet för att nå nyanlända kvinnor långt ifrån arbetsmarknaden. Vi vet att arbetet med stadsdelsmammor som vi drev igenom under vår tid i styret var framgångsrikt och hade behövt utökas i stället för att minskas. En egen försörjning är viktig för att uppnå målet om ekonomisk jämställdhet och för att stärka kvinnors egenmakt. Vi beklagar den grönblåa politikens besparingar på den aktiva arbetsmarknadspolitiken som vi drev under vår tid i styret. Besparingar på jobbtorg, vuxenutbildning och feriejobb för unga kommer leda till ökad ojämlikhet och segregation i Stockholm.

Vi har också den senaste tiden fått ta del av otaliga medarbetares berättelser om hur nedskärningarna på kulturförvaltningen resulterar i färre bibliotekarier och försämrad verksamhet för barnen som skulle behöva det som mest. Barnen som inte annars skulle ta del av bibliotekens verksamhet. När 40 tjänster försvinner från stadsbiblioteket, när bokkollo och biblioteksbesök dras in, när kulturskolan är hotad - då är det barn och unga som får betala priset. Det är också barn och unga som drabbas av nedskärningarna på stadsdelarnas fritidsverksamhet och när satsningar på jämställda mötesplatser, på tjejers organisering och ungas rättigheter dras in.

I Feministiskt initiativs budget hade vi målsättningen att Stockholm skulle vara en hel stad, fri från våld och förtryck. Det var en målsättning som hängde ihop med en starkt politik mot våldet. Det vi ser nu är att målet om att Stockholm ska vara en stad fri från vald helt saknas i de grönblåas budget. Det blir därmed svårt att följa upp nämndernas arbete för att motverka mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck. Det är glädjande att styret behåller några av våra satsningar, såsom arbetet med MVP och våldsprevention i skolan, men det är långt ifrån tillräckligt. Bland annat saknas ett jämställdhetsperspektiv i de grönblåas trygghetsarbete. När det kommer till arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck ser vi att stadsdelsnämnderna uppmanas att använda sig av resurser som Origo och Kruton som kompetensstöd. Det är bra - vi ser dock med oro på att

det grönbåa styret inte avsätter mer resurser till dessa verksamheter och att det särskilda stödet till kvinnors organisering försvinner.

Remissammanställning

Ärendet

Samtliga nämnder och bolagsstyrelser har med utgångspunkt från kommunfullmäktiges budget 2019 inkommit med budget och verksamhetsplan för 2019. Som ett led i kommunstyrelsens uppsiktsplikt har nämndernas och bolagsstyrelsernas verksamhetsplaner granskats. Nämnderna har, med utgångspunkt från kommunfullmäktiges inriktningsmål och mål för verksamhetsområdena, fastställt verksamhets-specifika mål, nämndindikatorer och aktiviteter.

I nämndernas verksamhetsplaner görs även framställningar om omslutningsförändringar av nämndens budget. Vissa nämnder har även begärt budgetjusteringar, vilka behandlas i detta ärende, enligt bilaga 2.

I föreliggande ärende gör stadsledningskontoret en bedömning av uppfyllelse av verksamhetsområdesmålen för det innevarande året. Bedömningen utgår från hur nämnderna och styrelserna, i sina verksamhetsplaner, beskriver att de kommer arbeta under året för att bidra till måluppfyllelse.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsledningskontoret i samråd med Stockholms Stadshus AB.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 5 februari 2019 har i huvudsak följande lydelse.

Ärendet ”Avstämning av mål och budget för 2019” innehåller stadsledningskontorets analys, synpunkter och förslag utifrån granskning och uppföljning av nämndernas och bolagsstyrelsernas verksamhetsplaner med budget för 2019. Analysen innefattar måluppfyllelse samt identifierade oönskade händelser utifrån nämndernas väsentlighets- och riskanalyser. Måluppfyllelse avser helåret 2019 under förutsättning att nämndernas och bolagsstyrelsernas planerade aktiviteter och åtgärder genomförs.

Stadsledningskontoret bedömer att kommunkoncernen, inbegripande både stadens nämnder och bolagsstyrelser, kommer att kunna uppfylla samtliga kommunfullmäktiges inriktningsmål under 2019. Detta förutsatt att nämnder och bolagsstyrelser höjer ambitionsnivån och vidtar åtgärder i enlighet med uppmaningar och anmodanden i bilaga 4.

Tack vare nämndernas målmedvetna arbete med att uppnå en ekonomi i balans under de senaste åren, finns goda förutsättningar för en ekonomi i balans även under 2019. Dock är det en förutsättning att, för att möta de krav som morgondagens skattebetalare ställer, stadens verksamheter är sparsamma med skattebetalarnas pengar. Det ska vara självklart att givna budgetramar hålls. Budgethållning är en förutsättning för att de medel som kommunfullmäktige anslagit verkligen används för avsett ändamål och inte för att täcka underskott inom verksamheterna. Stadens förvaltning ska vara effektiv med fokus på kärnuppgifterna och att kostnadseffektivt och med hög kvalitet leverera vad stockholmarna har rätt att förvänta sig.

Stadsledningskontorets samlade prognos för kommunkoncernens måluppfyllelse utifrån nämndernas och bolagsstyrelsernas verksamhetsplaner redovisas i tabellen nedan. Fördjupande analys och förklaring till målbedömning redovisas i respektive måltext senare i ärendet.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål/verksamhetsområdesmål	Kommunkoncernen Stockholms stad
1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla	Uppfylls helt
1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort	Uppfylls helt
1.2 Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i	Uppfylls helt
1.3 I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige	Uppfylls helt
1.4 I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet	Uppfylls helt
1.5 I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande	Uppfylls helt
2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt	Uppfylls helt
2.1 Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv	Uppfylls helt
2.2 Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov	Uppfylls helt
2.3 Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet	Uppfylls helt
2.4 Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring	Uppfylls helt
2.5 Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö	Uppfylls helt
3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden	Uppfylls helt
3.1 Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser	Uppfylls helt
3.2 Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna	Uppfylls helt

Stadens styrmodell

All planering och uppföljning sker i enlighet med stadens styrmodell, integrerat system för ledning och styrning av verksamhet och ekonomi (ILS). Stadens styrmodell innebär att kommunfullmäktige i budget fastställer ett antal inriktningsmål, som är verksamhetsövergripande och har ett tidsperspektiv som motsvarar mandat-perioden. I budgeten för varje år fastställer kommunfullmäktige mål för verksamhetsområdena, indikatorer och aktiviteter. Indikatorerna mäter måloppfyllelsen för varje år och för varje indikator fastställer

kommunfullmäktige ett årsmål. Nämnderna och styrelserna konkretiserar kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdena genom nämnd-/bolagsmål.

Justering av indikatorer och nyckeltal

Kommunfullmäktiges indikatorer fastställdes i budget för 2019. Kommunstyrelsen kan under innevarande år besluta om förändringar av indikatorer, årsmål och nyckeltal. Detta framgår i bilaga 3. Stadens nämnder uppmanas och stadens bolagsstyrelser anmodas att se över sina årsmål utifrån de, i detta ärende föreslagna, justerade indikatorerna och i förekommande fall ta fram nya värden och redovisa dessa i tertialrapport 1. Nämnder och bolagsstyrelser som inte har angett årsmål eller har årsmål som ska justeras ska redovisa dessa i tertialrapport 1.

Nämndernas interna kontroll

Nämnderna ska i sin väsentlighets- och riskanalys beskriva och identifiera de processer som är avgörande för att verksamheten ska fungera och målen nås. I väsentlighets- och riskanalysen identifieras och värderas oönskade händelser som hotar processen eller målet. Utifrån väsentlighets- och riskanalysen väljer sedan nämnderna vilka oönskade händelser som ska följas upp i den interna kontrollplanen.

I plan för internkontroll 2019 är det obligatoriskt för samtliga nämnder att identifiera avgörande processer och oönskade händelser gällande tre områden:

- Oegentligheter
- IT-säkerhet
- Följsamhet av ingångna avtal

Stadsledningskontoret konstaterar att merparten av nämnderna har identifierat och beskrivit avgörande processer som relaterar till de obligatoriska områdena. Processerna ska dokumenteras både i nämndens väsentlighets- och riskanalys samt plan för internkontroll.

Av tillämpningsanvisningarna för intern kontroll framgår att nämndens plan för internkontroll ska beskriva åtgärder, löpande kontroller och metod för uppföljning/kontroll av de löpande kontrollerna. Stadsledningskontoret noterar att flera nämnder inte har dokumenterat åtgärder för att förebygga identifierade oönskade händelser. Stadsledningskontoret kommer att följa upp nämndernas arbete med intern kontroll.

Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser

I kommunfullmäktiges budget för 2019 gavs gemensamma direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser. Direktiven rör bland annat prioriterade områden där det finns ett särskilt stort behov av utvecklade processer och samverkan mellan flera av stadens nämnder och bolagsstyrelser. De prioriterade områdena där samverkan är extra viktigt är i arbetet för en trygg och säker stad, bostadsförsörjning, en hållbar stadsutveckling, mottagande av nyanlända, arbetsmarknad och näringsliv och för en effektiv verksamhet.

I avsnittet nedan anges en sammanfattning av områden där stadens nämnder och bolagsstyrelser kommer att utveckla sin samverkan. Arbetet beskrivs utförligare under respektive mål.

Exempel på samverkan

Samverkan kring trygghet i stadens verksamhetsplan

Kommunstyrelsen kommer under året, i nära samarbete med övriga relevanta myndigheter, att prioritera och samordna stadens insatser för en stärkt civilförsvarsförmåga. Bland annat planeras insatser för krisledning och stärkt säkerhetsskydd inom stadens organisation. I kris- och säkerhetsarbetet ska stadens insatser inom ramen för Samverkan Stockholmsregionen förstärkas och synergier med övriga samverkansparter utvecklas.

Staden ska göra en översyn av gällande riktlinjer med inriktning att alla stadsdelsnämnder ska inrätta lokala operativa samverkansforum för samverkan mellan skola, socialtjänst och polis. Unga med bakgrund i en kriminell livsstil är en viktig målgrupp för

arbetsmarknadsnämnden, som de till viss del når i det uppsökande arbetet, men framförallt i samverkan med stadsdelsnämndernas sociala insatsgrupper, SIG.

I samarbete med stadsdelsnämnderna och stadens centrala samordnare mot våldsbejakande extremism och radikaliserings ska utbildningsnämnden stödja skolorna i att utveckla arbetet med våldsprevention och normkritik. Samarbetet mellan skola och socialtjänst ska stärkas för att stödja skolor och stadsdelsnämnder i det fortsatta arbetet med våldsprevention.

En stor del av det trygghetsskapande arbetet utgår från lokala brottsförebyggande råd (LoBRÅ). För att säkerställa att arbetet inom de lokala brottsförebyggande råden är effektivt och relevant ska arbetet utgå från lokala lägesbilder. Brottsstatistik från polisen, stadens egen statistik och annan relevant information från samverkansparter uppdateras kontinuerligt och ligger till grund för lägesbilden.

Socialtjänstens insatser sker i nära samverkan med de ungas familjer, skolan och polisen. Socialnämnden deltar i arbetet med att ta fram en strategi för att minska risken för att unga vuxna dras in i kriminalitet.

Staden ska tillsammans med frivilligorganisationer arbeta strukturerat och målmedvetet mot våldsbejakande extremism och ta lärdom av andra länders arbete och erfarenheter. Socialnämnden har inlett samverkan med utbildningsnämnden för att utbilda skolpersonal om anmälningsskyldigheten när det finns oro kring tecken på radikaliserings.

Platssamverkan är en form av lokal samverkan som organiseras och prioriteras på platser som anses ha behov utifrån den lokala lägesbilden. Genom utvecklad platssamverkan ska nämnder och bolagsstyrelser förbättra och förstärka samverkan med polis, det lokala näringslivet, civilsamhället och andra relevanta aktörer i trygghets- och säkerhetsarbetet. Berörda nämnder och bolagsstyrelser ska fortsätta samt förstärka sitt arbete med befintliga platssamverkansforum. Nya platser ska identifieras och stadens bolagsstyrelser och nämnder som har verksamheter på dessa platser ska verka för att fler aktörer involveras i arbetet.

Trygghetshöjande insatser genomförs i samverkan med medborgare, polis och andra aktörer i civilsamhället. Otrygga platser identifieras genom analys av stadens trygghetsmätningar, trygghetsinventeringar och trygghetsvandringar. En känd upplevd otrygghetsfaktor är klotter, och därför strävar staden efter samverkan kring klottersanering med bl.a. fastighetsägare och näringsidkare.

Samverkansöverenskommelsen med polisen är fortsatt högt prioriterad och arbetet med kontinuerliga avstämmningar och uppdatering av lägesbilden fortlöper.

Samverkan för en hållbart växande stad

Staden ska planeras ur ett helhetsperspektiv. Stockholm ska vara en hållbar stad med en god livsmiljö. Kommunstyrelsen leder och samordnar insatserna för att staden ska uppnå hållbarhetsmålen enligt FN:s Agenda 2030.

En god samverkan mellan stadens nämnder och bolagsstyrelser är en förutsättning för en hållbart växande stad. Nämnder och bolagsstyrelser samverkar i planeringen av samhällsfunktioner som omsorgsbostäder, idrott, fritid, kultur samt förskolor och skolor. SAMS (Samordnad skolplanering i Stockholm) är nu en etablerad samverkansform. En viktig del av samverkan är också nämnders och bolagsstyrelsers dialoger med stadens invånare.

Under året kommer särskilda samordnade insatser bland annat att göras när det gäller uppdatering av Bostadspotential Stockholm, utredning av Stockholms framtida gröna infrastruktur och i stadens näringslivsfrämjande arbete.

Samverkan för ett bättre näringsliv

Samtliga nämnder och bolagsstyrelser ska ha en tillmötesgående och problemlösande inställning till företagets etablering och utveckling i Stockholm. Näringslivsperspektivet ska vara en naturlig del av stadens arbete. Den nya styrgruppen för näringslivsfrågor som, under stadsdirektörens ledning, ska leda och följa upp kommunkoncernens strategiska arbete kommer att verka för en bättre samverkan kommuninternt men även gentemot Stockholms

näringsliv. En näringslivspolicy ska arbetas fram och ligga till grund för utveckling av stadens näringslivsarbete. Samverkan inom kommunkoncernen samt med näringsliv och andra privata aktörer ska stärkas.

Samverkan för innovation och digitalisering

Arbetsmarknadsnämnden beskriver hur de planerar fortsätta samverka med flera andra nämnder kring digital utveckling. Bland annat genom en fortsatt nyutveckling av ett ansökningssystem för vuxenutbildningen, där dialog och samverkan sker med utbildningsnämnden som har liknande behov. Exploateringsnämnden och trafiknämnden samverkar för att uppnå ett mer koordinerat och effektivt samarbete kring digitala informationsleveranser vid överföring mellan exploateringsprojekt och förvaltande verksamhet. Socialnämnden planerar att lansera en ny samarbetsyta, Plattform Socialtjänst, i samverkan med äldrenämnden. Därtill beskriver bland annat Farsta stadsdelsnämnd, trafiknämnden och utbildningsnämnden hur de samverkar med lärosäten kring forskning och för att skapa förutsättningar för innovation och inspirera till utveckling. Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd beskriver hur de kommer arbeta med innovation bland annat genom att ta tillvara på de idéer om utveckling som kommer från medborgare, exempelvis genom medborgarförslag.

Systematiskt kvalitetsarbete

Utveckla det systematiska kvalitetsarbetet

För att stadens verksamheter ska hålla hög kvalitet och bedrivs på ett kostnadseffektivt sätt ska stadens verksamheter arbeta systematiskt med att utveckla kvaliteten. Nämnderna beskriver i sina verksamhetsplaner hur de arbetar med det systematiska kvalitetsarbetet utifrån stadens *Program för kvalitetsutveckling*, budgetprocess och den interna kontrollen. Flera metoder och arbetssätt beskrivs. Det genomförs exempelvis olika former av dialog internt i organisationen för avstämning och uppföljning av mål, resultat och budget, men också för att säkerställa medarbetarnas delaktighet. Stadens medarbetare är involverade i arbetet med verksamhetsutveckling och spridning av goda exempel, till exempel finns det inom Farsta stadsdelsnämnd ett internt kvalitetsnätverk. Flera nämnder uppger att de kontinuerligt kartlägger och effektiviserar sina processer. Nämnderna beskriver också kontakten med medborgarna till exempel genom synpunkter och klagomål, men även olika forum för brukardialog.

Flertalet nämnder har beskrivit hur de avser att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet under 2019. Flera nämnder avser att utveckla uppföljnings- och analysarbetet. Arbetsmarknadsnämnden och flera stadsdelsnämnder, framförallt inom stöd och service för funktionsnedsatta, ska införa kollegiala observationer som uppföljningsmetod. Brukarrevision genomförs hos några nämnder och Skarpnäcks och Älvsjö stadsdelsnämnder planerar att införa detta för att få en genomlysning av verksamheten av personer med liknande erfarenheter som målgruppen. Servicenämnden fortsätter arbetet med att utveckla indikatorer för att styra och följa upp resultat och måluppfyllelse. Trafiknämnden ska etablera en utvärderingsfunktion som ska undersöka effekterna av försök och implementera en metod för effektstudier och utvärderingar. Kulturnämnden: stadsarkivet kommer under året att gå över i en processorganisation för att stärka fokus på värdeskapande, planering och uppföljning. Utbildningsnämnden fortsätter utveckla arbetet med resultatdialoger mellan rektorerna och grundskole- och gymnasiecheferna, bland annat med syfte att identifiera behov av generella utvecklingsinsatser på huvudmannanivå. Flera stadsdelsnämnder uppger att de ska utveckla arbetet med det systematiska kvalitetsarbetet inom socialtjänsten och omsorgen enligt SOSFS 2011:9.

Flera nämnder beskriver hur de stöttar enheterna i kvalitetsarbetet och deltagande i kvalitetsutmärkelsen. Norrmalms stadsdelsnämnd ska utveckla arbetssätt och metoder för att

säkerställa och främja stöd till verksamheternas kvalitetsarbete och utbildningsnämnden ska förbättra samordningen och utvecklingen av stödfunktionerna.

Kontakten med medborgarna ska utvecklas under året inom flera nämnder. Till exempel ska arbetsmarknadsnämnden vidareutveckla arbetet med brukardialog och bemötandefrågor för att bli än bättre på att möta stockholmarna och ge god service. För att förbättra kontakten med medborgarna ska trafiknämnden etablera ett servicecenter. Stadsbyggnadsnämnden ska fokusera på åtgärder för och säkerställa att verksamhetens service till stockholmarna är av hög kvalitet, tillgänglig och miljövänlig samt att näringslivets kundnöjdhet förbättras. Bromma, Rinkeby-Kista, Spånga-Tensta och Älvsjö stadsdelsnämnder ska se över hanteringen och ta fram rutiner för avvikelser, synpunkter och klagomål och eller lex Sarah.

Utveckla innovationskapacitet

För att utveckla sin innovationskapacitet, det vill säga förmågan att främja innovationer, innovativa arbetssätt och samarbete med externa parter beskriver några nämnder att de har eller planerar att införa en organisation för innovation, till exempel innovationsråd, samt olika arbetssätt för att på ett strukturerat sätt tillvarata medarbetarnas idéer. Stadens idésluss stödjer medarbetarna att utveckla idéer till nytta för verksamhet och medborgare.

Skärholmens stadsdelsnämnd kommer under året att ta fram en digitaliserings- och innovationsstrategi för att samla det pågående arbetet och uppmuntra enheterna att vara innovativa och prova nya digitala arbetssätt.

Trafiknämnden ser utvecklingen av utvärderingarna och samverkan med KTH, tillsammans med aktiv medverkan i olika utvecklings- och digitaliseringsprojekt, som de främsta verktygen för utveckling av innovationskapaciteten.

Skärholmens stadsdelsnämnd planerar att under 2019 genomföra ett antal punkter för öka innovationskapaciteten, till exempel att tillsammans med Stockholm Digital Care inleda ett arbete med att utforma en testmiljö för välfärdsteknik på Sättra vård- och omsorgsboende, avsluta första fasen av projekt Medborgarkontor 2.0, delta i projekt för automatisering av handlägningsprocessen av ekonomiskt bistånd genom SKL samt ta fram minst två processer som kan digitalisera och utreda möjligheten till maskininläring.

Innovationsprojekt och samarbeten med akademien

Nämnderna har också redovisat vilka innovationsprojekt samt samarbeten med akademien som planeras under året. Merparten av alla nämnder tar emot studenter från olika högskoleutbildningar, främst socionom-, förskole- och lärarutbildningar, i syfte att bland annat säkra den framtida kompetensförsörjningen, följa utvecklingen inom utbildningarna samt ta del av nya forskningsrön. De tekniska nämnderna samarbetar med universitet och högskolor för att motivera ungdomar att söka tekniska utbildningar och för att marknadsföra tekniska yrken inom offentlig sektor.

Flera nämnder beskriver att de samverkar med akademien, företag, Open lab med flera andra organisationer för att ansöka om och genomföra olika utvecklings- och digitaliseringsprojekt, bland annat i syfte att främja innovation. Några exempel på detta redovisas nedan.

Kommunstyrelsen ska utveckla de strategiska samarbetsformerna med regionens lärosäten, till exempel de strategiska partnerskapen med Stockholms universitet och KTH. Kommunstyrelsen ska också utveckla arbetsformerna inom ramen för Digital demo Stockholm som ska främja utmaningsdrivna innovationsprojekt tillsammans med Region Stockholm, ABB, Ericsson, KTH, Skanska, Telia och Vattenfall.

Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsnämnd har ett verklighetslabb inom Stureby vård- och omsorgsboende som utgör ett kluster för forskning, innovation och testning av produkter. Verklighetslabbet är en arena mellan äldre, anhöriga, personal, innovatörer, studenter och forskare, vilket främjar samverkan, innovation och forskning, och i nuläget pågår 20 olika projekt.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd planerar ett innovationsprojekt inom medborgarkontoret där nyanlända snabbt ska kunna få information genom att använda sociala medier och digitala verktyg – flytta medborgarkontoret till fickan. Nämnden har också sökt medel från sociala investeringsfonden för att tillsammans med Röda korset genomföra en förstudie för att kartlägga organisering och insatser för öppenvård för barn och unga. Nämnden har tillsammans med Skärholmens stadsdelsnämnd ansökt om lokala utvecklingsmedel för att förbättra samverkan med hyresvärdar i syfte att motverka otillåten andrahandsuthyrning.

Parallellt med arbetet inom Innovationsplattform hållbara Stockholm driver exploateringsnämnden innovationsprojekt i samarbetet med akademien inom Norra Djurgårdsstaden, till exempel REFLOW (stadens fysiska resursflöden), Local life för att underlätta lokalt engagemang och delningsekonomi samt Connected SRS (en plattform för insamling och delning av data). Nämnden har också sökt medel tillsammans med andra europeiska städer för att utveckla kretslopps lösningar för urban avloppshantering.

Fastighetsnämnden deltar i forskningsprojekt och innovationsprojekt, exempelvis för att testa nya lösningar som kan minska förekomsten av klor i stadens simhallar och testa miljövänligare underlag till konstgräsplaner.

I samverkan med Mittuniversitetet bedriver kulturnämnden: stadsarkivet forskning inom det digitala informationsområdet.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden planerar att etablera kontakt med högskolorna som erbjuder ingenjörsutbildningar, genomföra projektet iWater (realtidsmätning av vattenkvalitet) och medverka i kompetenscentrum för dagvatten (Drizzle) som leds av Luleå Tekniska universitet. Nämnden ska också dela på en kommundoktorandtjänst med Luleå Tekniska universitet.

I arbetsmarknadsnämndens arbete med att korta utbildningstiden för nyanlända och kortutbildade och öka antalet aspiranter som når självförsörjning vill nämnden intensifiera samarbetet med externa parter som näringsliv, ideell sektor och Arbetsförmedling. Nämnden samarbetar också med akademien och OpenLab samt medverkar i forskningsprojekt i samarbete med Ifous (innovation, forskning och utveckling i skola och förskola). Även socialnämnden ser över möjligheten att samverka med Open lab.

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Alla stockholmare ska ges förutsättningar att försörja sig själva, kunna förverkliga sina drömmar och inkluderas i samhället. Offentliga miljöer ska utformas med trygghet i fokus. Skolutvecklingen i Stockholm ska vila på vetenskaplig grund och även förskolorna ska hålla en hög pedagogisk kvalitet. Personer i behov av stöd ska lita på att samhället fångar upp och stödjer när det behövs och alla ska garanteras en rättssäker behandling. Stockholms äldre ska ges likvärdig service, vård och omsorg, oavsett var i staden de bor.

Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsplanerna för 2019 sammantaget innebär att inriktningsmålet kommer att uppfyllas helt under förutsättning att nämnderna och bolagsstyrelserna åtgärdar kommunstyrelsens uppmaningar/anmodanden. Bedömningen baseras på att samtliga fem underliggande årsmål för verksamhetsområdet bedöms uppfyllas helt.

I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort

Försörjning genom eget arbete är avgörande för att människor ska få möjlighet att leva självständiga liv och förverkliga sina livsdrömmar. Fler arbetstillfällen skapar även ökade skatteintäkter till vår gemensamma välfärd. Att fler arbetar är främst en vinst för den enskilde. Med ett jobb kommer en inkomst och en gemenskap som skapar självständighet, frihet och trygghet.

Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsområdesmålets års-mål kommer att uppnås helt under 2019. Bedömningen grundas på att för 12 av kommunfullmäktiges 15 indikatorer uppnår nämndernas aggregerade årsmål kommunfullmäktiges mål helt. För att

samtliga årsmål ska kunna nås helt uppmanar kommunstyrelsen särskilt vissa nämnder att höja sina årsmål. Av 32 nämnder har 30 angett på vilket sätt de bidrar till att verksamhetsområdesmålet uppfylls varav majoriteten även tagit fram nämndmål, indikatorer och aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse.

Prognoser över arbetsmarknadsläge och konjunktur visar på fortsatt låga kostnader för ekonomiskt bistånd. Det goda konjunktur- och sysselsättningsläget tillsammans med stadens insatser väntas bidra till hög måluppfyllelse inom ekonomiskt bistånd. Staden behöver fortsätta att arbeta för att utveckla arbetsmarknadsinsatser och sfi under året. Utbildning är en allt viktigare faktor för att kunna etablera sig och stanna kvar på arbetsmarknaden. Arbetsmarknadsnämnden ser ett ökat behov av studie- och yrkesvägledning, individuell anpassning och stödinsatser för studenter inom sfi och vuxenutbildning för att säkerställa att studenterna kan fullfölja sina studier och få godkända betyg.

Alla nämnder och bolagsstyrelser bidrar i arbetet med att tillhandahålla feriejobb och Stockholmsjobb, antingen genom att anställa ungdomar/aspiranter eller tillhandahålla arbetsplatser. Ändå väntas inte kommunfullmäktiges mål för antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi nås med nuvarande ambitionsnivå. Stadsdelsnämnderna Bromma, Farsta, Hägersten-Liljeholmen, Rinkeby-Kista, Skarpnäck, Skärholmen, Älvsjö och Östermalm uppmanas att öka ambitionsnivån och höja årsmålet för antalet anställda ungdomar. De nya årsmålen ska redovisas i tertiärrapport 1.

Inte heller målen för antal aspiranter som fått Stockholmsjobb eller antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb väntas nås med nuvarande ambitionsnivå. Alla nämnder uppmanas att höja sina årsmål. En särskild uppmaning riktas till trafiknämnden, som har sänkt sin ambitionsnivå kraftigt i jämförelse med 2018 för båda indikatorerna *Antal aspiranter som fått Stockholmsjobb* och *Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb*.

Stadsledningskontoret bedömer att det finns vissa risker som kan påverka måluppfyllelsen. Svårigheten för enskilda att hitta lämpliga bostäder innebär en risk för bostadslöshet vilket kan leda till ökade kostnader för tillfälliga boenden (vandrarhem/hotell) inom ekonomiskt bistånd. Därutöver riskerar kostnaderna för ekonomiskt bistånd att öka om nyanlända som avslutar etableringen inte har jobb eller på annat sätt kan försörja sig själva.

Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i

Stockholm ska vara en säker och trygg stad för alla där människors frihet inte begränsas. Förebyggande arbete mot kriminalitet ska intensifieras och ske i samarbete med familj, skola, socialtjänst och polis. Stockholms stad ska arbeta strukturerat och målmedvetet mot våldsbejakande extremism och ta lärdom av andra länders arbete och erfarenheter.

Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsområdesmålet års-mål kommer att uppnås helt under 2019. Bedömningen grundas på att för fem av kommunfullmäktiges fem indikatorer uppnår nämndernas aggregerade årsmål kommunfullmäktiges mål helt. Av 32 nämnder har 30 angett på vilket sätt de bidrar till att verksamhetsområdesmålet uppfylls varav majoriteten även tagit fram nämndmål, indikatorer och aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse. Valnämnden har inte angett på vilket sätt de bidrar utan uppmanas att till tertiärrapport 1 återkomma med beskrivning för hur de bidrar till måluppfyllelse.

Resultaten för samtliga indikatorer som baseras på utfall från medborgarundersökningen ligger under kommunfullmäktiges mål, men har emellertid förbättrats sedan 2017. Eftersom målvärdena har höjts inför 2019 blir det en utmaning att nå hel måluppfyllelse för året.

Nämnderna har inte rapporterat några väsentliga risker för att årsmålet för verksamhetsområdet inte ska uppnås.

Arbetet mot våldsbejakande extremism ska under året intensifieras, varför kommunstyrelsen ska utveckla samverkan med bostadsbolagens styrelser och stadsdelsnämnderna. Kommunstyrelsen ska stödja stadsdelsnämnderna och ansvariga facknämnder med att revidera handlingsplanerna kring våldsbejakande extremism. Syftet är att utveckla kunskap och systematiska arbetssätt för att motverka våldsbejakande extremism. Stadsdelsnämnderna ska utifrån befintlig kunskap, lokala lägesbilder och aktiviteter i

handlingsplanerna utveckla arbetet mot våldsbejakande extremism i samverkan med kommunstyrelsens centrala samordnare, socialnämnden, idrottsnämnden, arbetsmarknadsnämnden, utbildningsnämnden, kulturnämnden och polis. Socialnämnden ska stödja stadsdelsnämndernas insatser i arbetet, samt samla och sprida kunskaper om effektiva och evidensbaserade metoder inom socialtjänstens område. Utbildningsnämnden ska arbeta särskilt mot våldsbejakande extremism och radikalisering i stadens skolor i nära samverkan med stadsdelsnämnder och kommunstyrelsens centrala samordnare mot våldsbejakande extremism. Stadsdelsnämnderna, socialnämnden, arbetsmarknadsnämnden, idrottsnämnden, utbildningsnämnden, kulturnämnden och bostadsbolagens styrelser har i uppgift att intensifiera arbetet mot våldsbejakande extremism. Samtliga berörda nämnder och bolagsstyrelser uppmanas att accelerera utvecklingen av arbetsmetoder mot våldsbejakande extremism.

Staden inrättar, tillsammans med polis och fritidsverksamhet, lokala operativa samverkansforum för barn i behov av samlade insatser från skola och socialtjänst. Stadens trygghets- och säkerhetsprogram ska revideras, det ska bland annat kompletteras med förebyggande åtgärder mot terrorism samt en strategi för hur samhället kan minska risken för att barn och unga vuxna dras in i kriminalitet. Staden ska tillsammans med polismyndigheten och Säkerhetspolisen utreda förebyggande åtgärder mot terrorism och stadens organisation för civilförsvarsförmåga ska utredas.

Trygghetsinventeringar av stadens fysiska och social miljö ska genomföras tillsammans med polis och civilsamhället, och resultera i välriktade trygghetsinvesteringar på identifierade platser. Kommunstyrelsen ska koordinera en samlad trygghetsinsats genom att utveckla arbetet med stadsövergripande ordningsvakter, trygghetskameror och förebyggande arbete mot inbrott.

Staden ska prioritera samarbete med lokalpolisen samt utveckling och uppföljning av samverkansöverenskommelser. Staden ska tillsammans med fastighetsägare, näringsidkare och andra aktörer genomföra platssamverkan för att tillsammans med boende utveckla attraktiva och trygga stadsdelar, med ett tydligt fokus på Norrmalms- och Södermalms stadsdelsnämnd.

I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige

En likvärdig förskola och skola är en förutsättning för att alla barn och elever ska få möjlighet att lyckas. Förskolan och skolan skapar förutsättningar och möjligheter för Stockholms barn och unga. Alla barn i Stockholms förskolor och skolor ska få en kunskapsutveckling som skapar förutsättningar för en bra framtid och möjliggör för dem att göra sina egna livsval oavsett var i staden de bor eller vilken bakgrund de har.

Stadsledningskontoret bedömer att målet kommer att uppnås helt under 2019. Bedömningen grundas på att för samtliga av kommun-fullmäktiges 15 indikatorer uppnår nämndernas aggregerade årsmål kommunfullmäktiges mål helt. Av 32 nämnder har 25 nämnder angett på vilket sätt de bidrar till att målet uppfylls, varav majoriteten även tagit fram nämndmål, indikatorer och aktiviteter som bidrar till måluppfyllelsen.

Årsmålet för indikatorn *Andel gymnasieelever som slutfört utbildningen inom tre år med gymnasieexamen* föreslås ändras till 77 procent då definitionen har ändrats.

Nedanstående risker inom verksamheten bedöms kunna påverka måluppfyllelsen:

Förutsättningar för likvärdighet i stadens förskolor och skolor

För att alla barn och elever ska ha möjlighet till utveckling och lärande och nå sin fulla potential krävs att alla stadens förskolor och skolor har goda förutsättningar och resultat. Arbetet för att öka likvärdigheten, både i förutsättningar och resultat, kräver olika typer av insatser och påverkas i hög grad av yttre faktorer i omvärlden. I stadens resursfördelningssystem finns ett socioekonomiskt tilläggs-anslag som syftar till att kompensera för socioekonomiska skillnader mellan förskolor respektive skolor. Staden

tilldelas även ett statsbidrag för ökad likvärdighet inom grundskolan, vilket utbildningsnämnden fördelar till stadens skolor. För att attrahera lärare till skolor i mer socioekonomiskt utsatta områden erbjuds lärare på två utvalda skolor, i ett pågående projekt, ett lönetillägg. Utbildningsnämnden arbetar även för att skapa mer heterogena elevsammansättningar i stadens skolor, till exempel genom att förlägga förberedelseklasser för nyanlända i årskurs 7-9 till innerstaden och närförort samt genom att lägga ut introduktionsprogram på så många gymnasieskolor som möjligt. Utbildningsnämnden arbetar även för att nationella program ska finnas i alla stadens gymnasieskolor samt överväger alternativ för hur och var nya skolor ska byggas.

Förändringar i barn- och elevantal

Förändringar i barn- och elevantal och ålder kan ha inverkan på målets uppfyllelse då det ställer krav på en anpassning av utbudet och kapacitetsförändringar som kan leda till ökade kostnader. De närmaste åren förväntas antalet förskolebarn minska i staden som helhet, men med skillnader mellan stadens stadsdelsområden. Från år 2021 väntas dock en stark ökning av antalet 1-5-åringar vilket kräver en anpassning av verksamheten. Åldern på barnen påverkar hur stora barngrupperna får vara enligt stadens riktlinjer och Skolverkets rekommendationer. Även schablonerna påverkas av barnens ålder. Elever i gymnasieåldern förväntas öka under de kommande åren. Samtidigt finns en viss osäkerhet i elevantalsprognosen på grund av förändringar i omvärlden.

Kompetensförsörjning

Den rådande bristen på behöriga förskollärare och lärare kan ha inverkan på målets uppfyllelse eftersom läroplaner och undervisning är en förutsättning för barns och elevers lärande och utveckling. Även bristen på utbildade barnskötare kan inverka på målets uppfyllelse. Arbetet för att säkra kompetensförsörjningen både inom förskolan och skolan kräver en rad olika insatser och påverkas i hög grad av yttre faktorer, framförallt av att det inte utbildas tillräckligt många barnskötare, förskollärare och lärare. Utbildningsnämnden planerar att stärka kompetensförsörjningen inom förskolan genom att erbjuda 120 medarbetare som saknar barnskötartutbildning att utbilda sig till barnskötare samt erbjuda 300 erfarna barnskötare utbildning till förskollärare. Utbildningsnämnden arbetar för att stärka läraryrkets attraktivitet i skolan genom att erbjuda en god introduktion, erbjuda karriärvägar och karriärsteg samt genom att skapa möjligheter för lärare att fokusera på det pedagogiska uppdraget. För att öka antalet behöriga lärare i skolan skapar utbildningsnämnden förutsättningar för pensionerade lärare att undervisa som vikarier och att verka som mentorer till nytexaminerade lärare. Nämnden arbetar även för att göra det möjligt för lärare med utländsk examen att snabbare och enklare nå lärarlegitimation och anställning som lärare.

Förskola

För verksamheten förskola bedömer stadsledningskontoret att målet kommer att uppnås helt under 2019. Bedömningen grundas på att för samtliga av kommunfullmäktiges fem indikatorer uppnår nämndernas aggregerade årsmål kommunfullmäktiges mål helt.

Under året kommer stadsdelsnämnderna att arbeta för att säkerställa hög pedagogisk kvalitet i en trygg och stimulerande miljö i stadens förskolor. Förskolan lägger grunden för barnens livslånga lärande och är början av ett sammanhållet skolsystem. Utbildningsnämnden ska ha en nära samverkan med stadsdelsnämnderna i frågor som är gemensamma för stadens förskolor.

Stadsdelsnämnderna beskriver ett antal områden för att bidra till att alla barn i förskolan ska ha samma förutsättningar till utveckling och lärande. Det systematiska kvalitetsarbetet är prioriterat och stadsdelsnämnderna kommer under året bland annat att implementera förskolans nya läroplan. Läroplanen tydliggör förskolans kunskapsuppdrag och att undervisningen i förskolan ska ske under ledning av förskollärare, vilket ställer krav på förskolornas organisering. Kompetensförsörjningen är ett prioriterat område i hela staden och utöver tidigare beskrivna insatser kommer stadsdelsnämnderna bland annat arbeta med

mentorskap för nyexaminerade förskollärare, introduktion för nyanställda och verksamhetsförlagd utbildning.

Alla barn ska ges möjlighet att utifrån sina förutsättningar och behov delta i den ordinarie verksamheten och få det stöd de behöver för att göra det. I Farsta och Östermalms stadsdelsnämnd finns nätverk inom stadsdelen för att dela och öka kunskapen om barn i behov av stöd. Stadsdelsnämnderna kommer att fortsätta samverka med socialtjänst, vårdnadshavare och skola när det finns oro för att barn far illa. I Enskede-Årsta-Vantör har förskolorna i samverkan med socialtjänsten tagit fram ”Rosa pärmerna” för medarbetare inom förskolan som stöd och vägledning i arbetet.

Arbetet med digitalisering inom förskolan fortsätter. Barnen ska enligt läroplanen ges förutsättningar att utveckla adekvat digital kompetens vilket ställer krav på medarbetarnas kunskapsnivå. Implementeringen av Skolplattformen fortgår med målet att förbättra förskolans arbetsätt och kommunikation, såväl internt inom förskolan som med vårdnadshavare.

Grund- och grundsärskola, fritidshem samt gymnasie- och gymnasiesärskola

För verksamheterna grund- grundsärskola, fritidshem samt gymnasie- och gymnasiesärskola bedömer stadsledningskontoret att målet kommer att uppnås helt under 2019. Bedömningen grundas på att samtliga av kommunfullmäktiges tio indikatorer uppnår kommunfullmäktiges mål helt.

Under året kommer utbildningsnämnden arbeta för att stärka elevernas kunskapsutveckling och måloppfyllelse i en trygg lärmiljö. Arbetet bedrivs på central förvaltning och i stadens alla skolor för att alla elever ska utvecklas och nå målen för sin utbildning. Arbetet ställer även krav på samverkan med andra nämnder, bolag och externa aktörer.

Utbildningsnämnden prioriterar att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet i hela organisationen. Det innebär bland annat att samordningen av den centrala förvaltningens stödfunktioner ska förbättras och att stödet till stadens skolor i högre grad ska anpassas till den specifika skolans behov. Inom gymnasieskolan kommer resultatdialogerna att utvecklas för att förtydliga återkopplingen av resultat och stärka likvärdigheten mellan utbildningsnämndens gymnasieområden. I gymnasiesärskolan kommer dialogerna gällande elevernas resultat att utvecklas.

Arbetet för att identifiera elever i behov av särskilt stöd ska utvecklas och är prioriterat. Från och med juli 2019 finns bestämmelser i skollagen om en garanti för tidiga stödinsatser. För att tidigt upptäcka elever som visar indikation på att inte nå målen ska den språkliga medvetenheten och det matematiska tänkandet kartläggas hos alla elever i förskoleklass. Under året avser utbildningsnämnden att utveckla elevernas lärmiljö utifrån den strategi nämnden tagit fram för arbetet med elever i behov av särskilt stöd. Utgångspunkten i arbetet är att elever i första hand ska gå i sin ordinarie klass. Samtidigt finns det behov av särskilda undervisningsgrupper för elever med större behov. Därför kommer två ytterligare kommunövergripande särskilda undervisnings-grupper (CSI) att inrättas.

Även det förebyggande och hälsofrämjande elevhälsoarbetet är prioriterat i stadens skolor. Utbildningsnämnden ger skolorna stöd i arbetet och ska säkerställa att alla elever har tillgång till samtliga professioner i elevhälsan. För att stärka elevernas möjlighet till idrott och rörelse rustar utbildningsnämnden och SISAB i samverkan stadens skolgårdar genom att tillvarata lektytor på bästa sätt. Idrottsnämnden, fastighetsnämnden, utbildningsnämnden och SISAB arbetar för att idrottshallar i större utsträckning ska planeras vid stadens skolor.

För att minska stress och främja en god hälsa ska lärmiljön präglas av trygghet och studiero. Under året planerar utbildningsnämnden att ta fram ett förväntansdokument och riktlinjer gällande trygghet och studiero utifrån vilka varje skola därefter ska ta fram egna dokument. Tillsammans med eleverna ska varje skola dessutom skapa ordningsregler. I samverkan med stadsdelsnämnderna och stadens samordnare mot våldsbejakande extremism

och radikalisering ska utbildningsnämnden stödja skolorna i att utveckla arbetet med våldsprevention. Samarbetet mellan skola och socialtjänst stärks för att öka kompetensen kring hedersrelaterat våld och förtryck. Under året kommer några skolor delta i en pilotstudie och utveckla nya lektionsmoduler som lyfter teman som hedersrelaterat våld och förtryck. Pilotstudien genomförs inom ramen för programmet *mentorer i våldsprevention* (MVP).

Utbildningsnämnden, socialnämnden och stadsdelsnämnderna kommer i samarbete utveckla arbetet kring elevers skolfrånvaro. Under året utvecklar de arbetet med skolsociala team (SST) som syftar till ökad skolnärvaro och bättre skolresultat i utvalda grundskolor i ytterstaden.

Arbetsmarknadsnämnden och utbildningsnämnden fortsätter samverka för att minska andelen unga som avbryter skolan och öka andelen unga som fullföljer gymnasiet. Ungdomarna erbjuds extra stöd i övergången från grundskola till gymnasium och från gymnasium till arbete eller fortsatta studier. Arbetsmarknadsnämnden erbjuder öppen verksamhet för ungdomar som har behov av intensivt stöd. Under året avser nämnden att utveckla verksamheten för att ungdomar från fler delar av staden ska få tillgång till liknande insatser.

Utbildningsnämnden avser att under året utveckla den digitala kompetensen och infrastrukturen i syfte att förbättra de pedagogiska processerna och bidra till ökad likvärdighet i stadens skolor.

I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

Socialtjänsten ska stå stark för att möta människor som är i behov av stöd och hjälp. Människor ska kunna lita på att samhället fångar upp och stödjer när det behövs och alla ska garanteras en rättssäker behandling. Socialtjänsten ska uppmärksamma alla barn och vuxna som kan behöva deras hjälp och staden ska erbjuda en modern, rättssäker och evidensbaserad socialtjänst som kan möta det aktuella behovet av sociala insatser.

Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsområdesmålet års-mål kommer att uppnås helt under 2019. Bedömningen grundas på att för alla av kommunfullmäktiges elva indikatorer uppnår nämndernas aggregerade årsmål kommunfullmäktiges mål helt. Av 32 nämnder har 27 angett på vilket sätt de bidrar till att verksamhetsområdesmålet uppfylls varav majoriteten även tagit fram nämndmål, indikatorer och aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse.

Indikatorerna *Andel brukare som trivs – funktionsnedsättning*, *Andel familjehemsplacerade barn i skolåldern som klarar målen i kärnämnen i grundskolan*, och *Andel ungdomar som fått ungdomstjänst i stadens verksamheter* är nya och ska fastställas för 2019. De nya årsmålen redovisas i bilaga 3.

Stadens nämnder uppmanas och stadens bolagsstyrelser anmodas, genom Stockholms Stadshus AB, att tillhandahålla platser för ungdomstjänst så att målet för indikatorn *Andel ungdomar som fått ungdomstjänst i stadens verksamheter* uppnås.

Socialnämnden, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna uppmanas att fortsätta arbetet för att utveckla samverkan mellan skola och socialtjänst och att i samband med tertialrapport 1, tertialrapport 2 och i verksamhetsberättelsen för 2019 redovisa vilka resultat den utvecklade samverkan har lett till.

Stadsledningskontoret bedömer att det finns risker som kan påverka måluppfyllelsen för kommunfullmäktiges mål inom verksamheten. Stadens generella underskott på bostäder påverkar samtliga verksamhetsområden inom socialtjänsten, till exempel för personer som varit våldsutsatta och har lämnat den relation där de utsatts.

Det föreligger även en risk att barnperspektivet inte uppmärksammas i vuxenhandläggningen och att de berörda barnen inte överförs till barn- och ungdomsenheterna. Det medför en klar risk att stödinsatser riktade direkt till barnet därmed uteblir.

I socialtjänstinspektörernas årsrapport för 2017 framkom att det finns brister gällande likställighetsprincipen för insatser främst gällande ungdomar med kriminellt beteende och missbruksproblem. Vilken typ av insats som enskilda ungdomar blir aktuell för beror till viss del på var i staden denne bor. I rapporten framkommer bland annat att allvarliga beteendestörningar hos ungdomar i högre grad har normaliserats i ytterstaden.

Skolan och socialtjänsten behöver samordna sina insatser och gemensamt hitta framkomliga och ömsesidiga strategier för att säkerställa skolgången och rätten till utbildning för alla barn och unga. Under året kommer socialnämnden och utbildningsnämnden att utreda förutsättningarna för att införa SAMS-modellen, (samverkan skola socialtjänst) för att verka för en obruten skolgång för placerade barn. Socialnämnden, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna kommer även att fokusera på att utveckla formerna för samverkan mellan socialtjänsten och förskola, skola, fritidsverksamhet och polis.

Med rätt stöd och hjälp kan fler i socialpsykiatriens målgrupp få egen försörjning, praktik eller studier. Under 2019 kommer arbetsmarknadsnämnden och socialnämnden fortsätta att tillsammans med Samordningsförbundet Stockholms stad/FINSAM utveckla arbetet för att förbättra möjligheterna för socialpsykiatriens målgrupp att komma ut i egen försörjning.

Under året kommer arbetet med implementeringen av Stockholm stads program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck att fortgå. Stadsdelsnämnderna kommer bland annat att utveckla metoder och insatser inom ramen för respektive relationsvåldcentrum. Socialnämnden kommer att medverka i Bostadsförmedlingens översyn av riktlinjer gällande förturslägenheter i syfte att såväl våldsutsatta individer som barnfamiljer som levt i långvarig hemlöshet ska kunna inkluderas och i ökad utsträckning beviljas förtur till bostad av sociala skäl.

Stadens nämnder kommer att fortsätta sitt arbete med att implementera stadens program för tillgänglighet och delaktighet. Flera nämnder påpekar att de ser behov av kompetenshöjning inom området, något som flera nämnder planerar genomföra under året. Programmet kommer även att tillämpas i vid nybyggnation av gruppboheter för att säkerställa god tillgänglighet.

I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande

Stockholm ska vara en äldrevänlig stad. Som äldre ska man kunna leva sitt liv med självbestämmande, respekt och värdighet, även högre upp i åren. Stockholms äldreomsorg ska präglas av kvalitet och valfrihet och ska vara ledande i kompetens inom demenssjukdomar och geriatrisk specialistkompetens.

Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsområdesmålets års-mål kommer att uppnås helt under 2019. Bedömningen grundas på att för tio av kommunfullmäktiges tio indikatorer uppnår nämndernas aggregerade årsmål kommunfullmäktiges mål helt. Av 32 nämnder har 25 angett på vilket sätt de bidrar till att verksamhetsområdesmålet uppfylls varav majoriteten även tagit fram nämndmål, indikatorer och aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse.

Stadsledningskontoret konstaterar att måluppfyllelsen för indikatorerna kring måltidsupplevelsen och möjlighet till utevistelse inte varit tillräcklig god de senaste åren. Stadsledningskontoret uppmanar därför stadsdelsnämnderna att under året stärka arbetet med stöd av äldrenämndens utvecklingsarbete i frågorna.

Årsmål för indikatorn *Antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod* föreslås fastställas till tio.

Nedanstående risker inom verksamheten bedöms kunna påverka måluppfyllelsen:

Vikten av god dokumentation och informationsöverföring i samverkan med andra vårdgivare eller andra parter så att den äldre får beslut om insatser som är rättssäkra, evidensbaserade och insatser av hög kvalitet. Vidare så är kompetensutveckling i det svenska språket hos medarbetarna en förutsättning för att kunna öka andelen nöjda och trygga omsorgstagare.

Stadsledningskontoret konstaterar att kommunfullmäktiges årsmål för indikatorn *Antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod* innebär en stor ambitionshöjning jämfört med utfallet 2018 vilket medför en risk att stadsdelsnämnderna inte hinner anpassa sin verksamhet och når upp till målet.

För att säkerställa en trygg och säker hemgång från slutenvård fortsätter verksamheten *Tryggt mottagande i hemmet*. Samverkan mellan stadsdelsnämnderna är en förutsättning för att kunna täcka behovet av en trygg hemgång för den äldre. Den nya lagen om utskrivning från slutna hälso- och sjukvård (LUS) innebär ett närmare samarbete mellan stadsdelsnämnderna och primär- och slutenvården.

Aktivitetsscentrets huvudsakliga uppgift är att erbjuda aktiviteter, främja social gemenskap, motverka otrygghet samt bidra till fysisk aktivitet för boende och äldre i närområdet. Under året kommer stadsdelsnämnderna fortsätta sitt utvecklingsarbete av aktivitetsscenter vid seniorboende. Flera stadsdelsnämnder ska utreda möjligheten till ökade öppettider, arbeta för att nå fler besökare och ett anpassat utbud av aktiviteter efter individens behov.

I ett led att motverka ensamhet och isolering hos den äldre så planerar stadsdelsnämnderna att erbjuda ungdomsbesök i vård- och omsorgsboenden. Den äldre ska via ungdomsbesöken få ett utökat utbud av sociala aktiviteter och en kontakt som är utöver den dagliga omvårdnaden.

Stadsledningskontoret konstaterar att flera nämnder söker medel inom kompetensutvecklingssatsning (KUS) för att kunna erbjuda medarbetare kompetenslyft i det svenska språket och demensvård.

Välfärdsteknik kan bidra till en meningsfull tillvaro för de äldre. I staden har det inletts ett nära samarbete med Stockholm Digital Care för att driva på utvecklingen med välfärdsteknik på stadsdelsnämndernas vård- och omsorgsboenden. Flera medarbetare inom äldreomsorgen kommer även fortsätta delta i projektet Idésluss för att öka förutsättningarna för innovation och kreativa idéer. Stadsdelsnämnderna beskriver hur digitalisering och välfärdsteknik är ett hjälpmedel till att skapa ökad trygghet, valfrihet och aktivering för de äldre. Några exempel på välfärdsteknik som lyfts fram är gungstolar speciellt anpassade för personer med demenssjukdom, robotkatter, surfplattor och VR-glasögon.

att kommunfullmäktiges årsmål ska vara maximalt 10 personer. föreslår stadsledningskontoret En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Stockholm ska vara en stad som erbjuder goda möjligheter för fler att starta företag och få nytta av sitt entreprenörskap. Förutsättningarna att starta och driva företag ska förbättras och staden ska vara tillmötesgående, opartisk och effektiv i kontakter med såväl små och stora företag. Stockholms alla stadsdelar ska utvecklas med en blandning av bostäder, arbetsplatser, handel, natur, kultur, skolor och förskolor. Arbetet med att bygga Stockholm attraktivt, hållbart och tätt fortsätter. När Stockholm växer måste också kollektivtrafiken, gång- och cykelbanorna och gatorna byggas ut så att människor snabbt och smidigt kan resa i hela regionen. Stockholm ska vara en ledande, klimatsmart och attraktiv evenemangs- och upplevelsestad med ett kulturutbud där det finns något som passar alla. Stockholms klimat- och miljöarbete ska vara ett föredöme för andra städer. Stockholms stads miljöarbete ska ske i nära samarbete med invånare, näringsliv, akademi, civilsamhället och myndigheter.

Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsplanerna för 2019 sammantaget innebär att inriktningsmålet kommer att uppfyllas helt under förutsättning att nämnderna och bolagsstyrelserna åtgärdar kommunstyrelsens uppmaningar/anmodanden. Bedömningen baseras på att samtliga fem underliggande årsmål för verksamhetsområdet bedöms uppfyllas helt.

Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv

Stockholm ska ha Sveriges bästa företagsklimat år 2025. Förutsättningarna att starta och driva företag ska utvecklas och staden ska vara tillmötesgående, opartisk och effektiv i kontakter med näringslivet. Dialogen mellan företag och staden ska förbättras och företag ska

ha ”en väg in”. Stockholm ska erbjuda goda möjligheter för fler att starta företag och få nytta av sitt entreprenörskap.

Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsområdesmålets års-mål kommer att uppnås helt under 2019. Bedömningen grundas på att för samtliga av kommunfullmäktiges 12 indikatorer uppnår nämndernas och bolagsstyrelsernas aggregerade årsmål kommunfullmäktiges mål helt. Av 32 nämnder har 29 angett på vilket sätt de bidrar till att verksamhetsområdesmålet uppfylls varav majoriteten även tagit fram nämndmål, indikatorer och aktiviteter som bidrar till måluppfyllelsen.

Den obligatoriska nämnd- och bolagsindikatorn *Andel upphandlad verksamhet i konkurrens* föreslås utgå från bolagen då en rättvisande definition och mätmetod inte kunnat formuleras.

Nämnderna har inte rapporterat några väsentliga risker för att årsmålet för verksamhetsområdet inte ska uppnås. Utvecklingen av konjunkturen bedöms vara en övergripande risk för måluppfyllelsen då delar av stadens näringslivsfrämjande arbete och måluppfyllelsen är konjunkturkänsliga.

Under året kommer stadens näringslivsarbete växlas upp för att förbättra företagsklimatet. En stadsövergripande näringslivspolicy ska tas fram. Kommunstyrelsen avser under året stärka det strategiska näringslivsarbetet och samordningen av näringslivsfrågor inom staden. Syftet är att utveckla Stockholm som företagsplats samt säkerställa att stadens organisation, ledning och styrning levererar god service och vägleds av tydliga kriterier som främjar innovation, kvalitet och höjd produktivitet. Mayor´s Advisory Board inrättas för att utveckla dialogen med näringslivet.

Stadens myndighetsutövning är en central del av stadens arbete för ett bättre företagsklimat. Näringslivets kundnöjdhet, som årligen mäts i Nöjd Kund Index (NKI), ska förbättras. Stockholm Business Region AB stödjer berörda nämnder i arbetet. Stadsbyggnadsnämnden, som under en lång tid haft ett lågt NKI-resultat för bygglovsverksamheten, planerar under året att se över och utveckla organisation och rutiner utifrån aktuella lagförändringar och nya krav på verksamheten. Det ska bli lättare att få kontakt per telefon och e-post samt möjlighet att boka besök för rådgivning. Stadsbyggnadsnämnden uppmanas även att analysera framtagen data från tidigare och kommande NKI-undersökningar för adekvat vägledning i pågående förändringsarbete. Trafiknämnden avser att utveckla processen med handläggning av tillståndsärenden och arbeta för att effektivisera företagets kontakter genom digitala lösningar. Trafiknämnden etablerar under året ett servicecenter för att det ska bli lättare att komma i kontakt med och få svar från trafiknämnden. Det är viktigt att detta arbete sker i samverkan med Stockholm Business Region AB.

För att förbättra förutsättningarna för att starta och driva företag kommer kommunstyrelsen och Stockholms Business Region AB utveckla arbetet med att underlätta för stadens entreprenörer samt tillsammans med berörda nämnder verka för att servicen till näringslivet i ökad utsträckning digitaliseras. Jobbtorgens aspiranter får information om företagande. Äldrenämnden genomför regelbundet informationsmöten med privata utförare och erbjuder särskilda möten med aktörer som vill starta hemtjänst.

Näringslivets behov prioriteras i stadsutvecklingen. Exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden kommer i beslut om mer omfattande stadsutveckling särskilt analysera planerade arbetsplatser i förhållande till bedömd arbetsplatspotential samt analysera näringslivets möjligheter. En process och organisation för en stadsövergripande servicekedja för etableringsförfrågningar ska tas fram av kommunstyrelsen, exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden och Stockholm Business Region AB. Det pilotprojekt i Årsta partihallar som pågår med att utarbeta en samordningsmodell för stadens arbete med företagsområden fortsätter.

Staden arbetar även medvetet med att stärka det lokala näringslivet. Stadsdelsnämnderna arbetar med trygghetsskapande insatser och samarbete med företagareföreningar. Utifrån den kartläggning som skett av lokala strategiska tillväxtbranscher arbetar Stockholm Business

Region AB tillsammans berörd stadsdelsnämnd med att ta fram handlingsplaner och förbättra de lokala förutsättningarna. Arbetsmarknadsnämnden bidrar i arbetet genom att anpassa jobbtorgens insatser utifrån lokala behov. Kartläggningen bör även ses som ett underlag i stadens stadsutvecklingsarbete och användas i arbetet med arbetsplatspotential.

Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov

Stockholm ska byggas attraktivt, hållbart och tätt, med en blandning av bostäder, arbetsplatser, handel, natur, kultur och skolor i alla delar av staden. Till år 2025 ska 70 000 klimatsmarta bostäder byggas, med ett brett utbud av boendeformer, och fler billiga bostäder. Balans mellan hyresrätter och bostads-/ägarerätter ska eftersträvas i alla delar av staden.

Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsområdesmålets års-mål kommer att uppnås helt under 2019. Bedömningen grundas på att för samtliga elva av kommunfullmäktiges indikatorer uppnår nämndernas och bolagsstyrelsernas aggregerade årsmål kommunfullmäktiges mål helt. Av 32 nämnder har 26 angett på vilket sätt de bidrar till att verksamhetsområdesmålet uppfylls varav majoriteten även tagit fram nämndmål, indikatorer och aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse.

En väsentlig risk som påverkar måluppfyllelsen är det försvagade marknadsläget för framför allt nyproducerade bostadsrätter. Stadsledningskontoret konstaterar att ett särskilt fokus behöver läggas på uppfyllelsen av de åtaganden som gjorts inom ramen för senare års statliga infrastrukturförhandlingar. Exempelvis bör nämnderna påskynda och pröva möjligheten att öka exploateringen i pågående projekt inom Stockholmsförhandlingens influensområde, samt säkerställa resurser för större stadsutvecklingsområden.

Kommunfullmäktiges ökade mål för bostadsbyggandet ställer också ökade krav på stadens förmåga att gemensamt planera för invånarnas behov av samhällsservice med mera i alla delar av staden. Kommunstyrelsen uppdaterar tillsammans med övriga berörda nämnder Bostadspotential Stockholm. Med utgångspunkt i bostadspotential och befolkningsprognoser tar stadsbyggnadsnämnden fram relevanta planeringsnyckeltal för olika samhällsfunktioner. Stadsbyggnadsnämnden kommer också att utveckla den tematiska planeringen, med fördjupad samverkan med berörda nämnder och bolag, för att i ett tidigt skede av planeringsprocessen säkerställa behovet av samhällsfunktioner.

Idrottsnämnden, fastighetsnämnden, utbildningsnämnden och Skolfastigheter i Stockholm AB samplanerar idrottshallar för att tillgodose skolans och föreningslivets behov. Utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna utvecklar samverkan för att samplanera förskolor och skolor.

I den växande staden växer också behovet av elförsörjning. Kommunstyrelsen leder arbetet med att utveckla kommunkoncernens organisation och strategiska planering för en långsiktigt hållbar energi- och elförsörjning.

Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet

Stadens transporter ska ha mindre miljöpåverkan samtidigt som staden växer. Framkomligheten ska öka genom utbyggnad av gång- och cykelbanor och förbättringsåtgärder för kollektiv- och nyttotrafiken samt smartare trafikplanering. Utsläppen från trafiken ska minska genom teknikutveckling, miljövänligare transporter och ökad användning av elbilar. Trafiksäkerheten ska höjas.

Stadsledningskontoret bedömer att årsmålet för verksamhetsområdet kommer att uppnås helt under 2019. Bedömningen grundas på att för samtliga av kommunfullmäktiges tio indikatorer uppnår nämndernas och bolagsstyrelsernas aggregerade årsmål kommunfullmäktiges mål helt. Av 32 nämnder har 29 angett på vilket sätt de bidrar till att verksamhetsområdesmålet uppfylls, varav majoriteten även har tagit fram nämndmål, indikatorer och aktiviteter som bidrar till måluppfyllelsen.

För en av kommunfullmäktiges indikatorer, *Passager över innerstaden, tunga lastbilar*, har det framkommit att tidigare års rapporterade utfall har inkluderat tunga bussar. Årsmålet bör fastställas exklusive tunga bussar och föreslås därför revideras till 9 600, se bilaga 3.

Indikatorn *Andel miljöbränsle i stadens etanol- och biogasfordon* föreslås utgå för de nämnder och bolag som inte har denna typ av fordon, vilket framgår i bilaga 3.

Möjligheten för ett uppfyllande av målet stöds av att kommunfullmäktige har beslutat om flera övergripande styrdokument, som till exempel strategierna för framkomlighet, fossilbränslefrihet och koncerngemensam fordonshantering samt därtill hörande handlings- och åtgärdsplaner. Sammantaget ger dessa en stabil grund för en positiv utveckling inom verksamhetsområdet.

Under året ska utbyggnaden av cykelinfrastrukturen fortsätta, med en planerad investeringsnivå om en miljard kronor under kommande fyra år. Bland de större projekt som trafiknämnden planerar att genomföra under 2019 kan nämnas Lidingövägen, Vasagatan, Torsgatan, Stadsgårdsleden etapp 1, Örbyleden, Hässelbystråket och Spånga station.

För att främja framkomligheten, för primärt buss-, gång- och nyttotrafiken, påbörjas en fyraårig satsning om att investera 500 miljoner kronor i olika åtgärder. Framkomligheten för alla trafikslag ska förbättras genom ökad samordning med andra aktörer i syfte att minska trafikstörningarna. Trafiknämnden avser att förbättra kontrollen av trafikstörande arbeten och att digitalisera ansökningsprocessen för trafikplaneringsplaner.

Den regionala samverkan är av stor vikt för att målet ska uppfyllas och flera nämnder avser att bidra till detta genom samarbete med Region Stockholm kring arbetet med planeringen för utbyggnaden av tunnelbanan och utvecklingen av stombussnätet.

Serviceutskottet avser att i samtliga centralupphandlingar som innefattar transporter ställa krav på miljöanpassning av transporter och fordon i enlighet med stadens miljöprogram. Nämnden planerar också att tillsammans med miljö- och hälsoskyddsnämnden fortsätta att utveckla kravställningen kring transporter i upphandlingar.

Flera nämnder har för avsikt att utreda möjligheten att minska antalet bilar eller att ersätta fossildrivna bilar med elfordon.

För att underlätta omställningen till miljövänligare transporter planerar trafiknämnden och Stockholms Stads Parkerings AB att bygga ut den publika laddinfrastrukturen för eldrivna fordon. Även bostadsbolagen och fastighetsnämnden avser att utreda möjligheten att installera laddplatser för elfordon vid sina byggnader.

Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring

Stockholm ska fortsätta utvecklingen mot en levande, inkluderande, öppen och modern kultur- och idrottsstad och en ledande, klimatsmart och attraktiv evenemangsstad. Stadens ska präglas av ett rikt utbud av kultur och idrott. Det fristående kultur- och föreningslivet ska ha gynnsamma och förutsägbara villkor. Idrott och rörelse i närmiljön ska vara tillgänglig för alla oavsett funktionsförmåga eller var man bor.

Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsområdesmålet års-mål kommer att uppnås helt under 2019. Bedömningen grundas på att samtliga av kommunfullmäktiges sju indikatorer uppnår nämndernas och bolagsstyrelsernas aggregerade årsmål kommunfullmäktiges mål helt. Av 32 nämnder har 29 angett på vilket sätt de bidrar till att verksamhetsområdesmålet uppfylls varav majoriteten även tagit fram nämndmål, indikatorer och aktiviteter som bidrar till målpuppfyllelsen.

Stockholm ska erbjuda en mångfald av kulturupplevelser med hög kvalitet som bidrar till att Stockholm upplevs som en attraktiv stad att leva och arbeta i och besöka. Stadens egna institutioner, verksamheter och evenemang bidrar till målpuppfyllelsen likväl som det fria kulturlivet, andra institutioner och de kulturella och kreativa näringarna. Under året ska ett kulturstrategiskt program tas fram för att stärka det strategiska arbetet och samverkan inom staden och med externa aktörer. Kulturstödet ska ses över för att ytterligare främja

självständighet och en mångfald av aktörer, motverka utlåsnings effekter samt omfatta fler kulturverksamheter.

Prioriterade grupper för stadens kultursatsningar är barn och unga och grupper där det är få som tar del av stadens kulturliv. För att möta dessa planeras generösare öppettider för stadens bibliotek, framförallt i ytterstaden. Kulturskolans verksamhet El Sistema ska utökas för att kunna ta emot fler elever. Kulturskolan avser i större utsträckning involveras i skolans och fritidshemmens verksamhet för att göra utbudet mer tillgängligt under och efter skoltid. Kulturnämnden bidrar genom Kulturnatt Stockholm, Stockholms Kulturfestival och We are Sthlm till att utveckla Stockholm som evenemangsstad.

Alla stockholmare ska kunna utöva idrott och motion utifrån egna önskemål och förutsättningar. Nämnderna har i verksamhetsplanerna beaktat *Idrottspolitiskt program för Stockholms stad 2018-2022* (dnr KS 2018/228) som enhälligt antogs av kommunfullmäktige i juni 2018. Särskilt prioriterade grupper att få mer fysiskt aktiva är ungdomar i åldern 13–20 år, särskilt flickor, personer med funktionsnedsättning från 7 år, flickor i åldern 10–20 år med utländsk bakgrund samt barn och ungdomar i åldern 10–20 år med låg socioekonomisk bakgrund.

Stadsdelsnämnderna stödjer lokala föreningar genom bidragsgivning och erbjuder och utvecklar de egna verksamheter för att barn, vuxna och äldre ska ha möjlighet till kultur- och idrottsaktiviteter. I östra söderort samarbetar stadsdelsnämnderna med kulturnämnden för att bredda utbudet av kultur. Anhörigkonsulenter i flera stadsdelsnämnder samverkar med idrottsnämnden och vuxenskolan för att erbjuda friskvårdsaktiviteter för att förebygga ohälsa. Farsta stadsdelsnämnd samarbetar med idrottsnämnden och Stockholmsidrotten för att fler flickor och nyanlända ungdomar ska ha tillgång till meningsfulla fritids- och idrottsaktiviteter. Flera stadsdelsnämnder, bland annat Bromma och Hässelby-Vällingby, arbetar med att tillgängliggöra parker och naturreservat.

Kulturhuset Stadsteatern vid Sergels torg genomgår en teknisk upprustning för att säkra att byggnaden fortsatt kan vara en knutpunkt för kultur även i framtiden, öka tillgängligheten och skapa nya ytor för kultur och näringsliv. Samtidigt möjliggör upprustningen att verksamheten under ombyggnadstiden kan flytta till nya platser, inte minst i ytterstaden.

Stadsbyggnadsnämnden och exploateringsnämnden bidrar till målet genom att ta med kultur och idrott i ett tidigt skede i stadsutvecklingen. Samplanering av idrottshallar sker med skolutbyggnaden för att hitta lösningar som är ändamålsenliga och effektiva. Arbetet med att tillgängliggöra skollokaler efter skoltid för föreningslivet fortsätter. Söderstaden utvecklas till Stockholms evenemangs- och nöjesknutpunkt med ett brett utbud av arrangemang inom idrott, kultur och nöjen samt etableringar inom handel, kontor och service.

Ett flertal av stadens investeringsprojekt färdigställs under året vilket bidrar till måluppfyllelsen. De nya lokalerna för stadsarkivet i Liljeholmen öppnar och tillgängliggör verksamheten för fler besökare. Stadsmuseet återinvigs efter fyra års renovering. Specialhallen för gymnastik i Mälarhöjden färdigställs och utomhusbadet på Järvabadet planeras att vara klart i slutet av året. Även konstsnöspåret i Ågesta färdigställs.

Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö

Stockholm ska gå före i klimatarbetet och vara ett föredöme för andra städer genom att kombinera hög tillväxt, goda livsmiljöer och minimerad miljöpåverkan. Ett hållbart växande Stockholm ställer krav på att byggnader, transporter och systemlösningar utformas på ett sätt som minskar klimatbelastningen. Målet är att Stockholm ska vara fossilbränslefritt senast 2040 och där stadens egen organisation visar vägen och är fossilbränslefri år 2030.

Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsområdesmålet års-mål kommer att uppnås helt under 2019. Bedömningen grundas på att för nitton av kommunfullmäktiges tjugo indikatorer uppnår nämndernas och bolagsstyrelsernas aggregerade årsmål kommunfullmäktiges mål helt. Av 32 nämnder har 30 angett på vilket sätt de bidrar till att verksamhetsområdesmålet uppfylls varav majoriteten även tagit fram nämndmål, indikatorer och aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse.

Uppfylldandet av målet stöds av flera övergripande styrdokument som till exempel Stockholms stads miljöprogram, strategi för ett fossilbränslefritt Stockholm, kemikalieplanen, handlingsplan för god vattenstatus, dagvattenstrategin och riktlinjer för ett Grönare Stockholm.

Stadsledningskontoret konstaterar att det aggregerade årsmålet för indikatorn *Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggarubedömningen (BVB) eller därmed jämförliga system* inte uppnår kommunfullmäktiges årsmål på 100 procent. Östermalms stadsdelsnämnd och Norrmalms stadsdelsnämnd uppmanas därför att höja sina ambitionsnivåer och i samband med tertialrapport 1 återkomma med reviderade årsmål för indikatorn samt om nödvändigt ta fram aktiviteter som stöder detta.

Byggarubedömningen är i dagsläget inriktat på fastighetsbyggnadsprojekt och behöver kompletteras för att kunna appliceras på trafiknämndens verksamhet. Trafiknämnden ska därför inte omfattas av indikatorn.

Det aggregerade årsmålet för den obligatoriska nämndindikatorn *Andel av stadens byggnader som är miljöklassade* är lägre än föregående år. Variationen mellan år bedöms bero på att omfattningen av planerade ombyggnader och nyproduktion varierar över tid.

För indikatorn *Andel hämtställen med matavfallsinsamling av hämtställen med möjlighet till matavfallsinsamling* föreslås att även utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ska omfattas av indikatorn.

Det finns ett antal risker som är väsentliga och som kan påverka måluppfyllelsen för kommunfullmäktiges mål. Stadsledningskontoret konstaterar att det finns en risk i att nämnder och bolagsstyrelser inte kan genomföra energieffektiviseringar i den grad som krävs för att nå kommunfullmäktiges mål delvis på grund av den växande staden. Vidare finns en risk att matavfallsinsamlingen inte ökar i förväntad takt, då den automatiserade sorteringsanläggningen är försenad och beräknas vara i drift med helårseffekt 2022 samt att planerat införande av obligatorisk matavfallsinsamling för verksamheter inte förväntas ge effekt förrän 2021.

Kommunstyrelsen ska arbeta med att ta fram ett nytt miljöprogram och strategi för fossilbränslefritt Stockholm 2040. Kommunstyrelsen ska ta fram en koldioxidbudget, resepolicy och intern klimatkompensation för flygresor som nya styrverktyg. Kommunstyrelsen ska också verka för att staden uppnår de 17 globala hållbarhetsmålen i FN:s Agenda 2030.

Nämnderna och bolagsstyrelserna kommer att arbeta för att reducera stadens energianvändning, öka andelen återvunnen energi samt öka andelen förnybar energi. Fastighetsnämnden avser att arbeta vidare med optimering av system för att minska energianvändningen i stadens fastigheter. Stadens bolag planera att arbeta med att genomföra energieffektiviseringar i sina fastigheter bland annat genom effektivare värmesystem, ventilation med värmeåtervinning samt tilläggsisolering av fasader. Vid ny- och ombyggnationer kommer nämnderna och bolagsstyrelserna att ställa krav på klimatsmart byggande och energieffektiva lösningar samt möjliggöra produktion av förnyelsebar energi där det är tekniskt och ekonomiskt möjligt. Exploateringsnämnden avser att fortsätta ställa energikrav vid markanvisningar. Kraven ingår som villkor vid markanvisning och kommer följas upp i samband med överenskommelse om exploatering.

Nämnderna och bolagsstyrelserna kommer att arbeta för att förebygga uppkomsten av avfall och det avfall som förekommer ska sorteras enligt avfallshierarkin. Nämnderna och bolagsstyrelserna arbetar för att nå resurseffektiva kretslopp genom källsortering, utsortering av matavfall samt genom att minska matsvinnet och fasa ut engångsmaterial. Stockholm Vatten och Avfall AB ska i samarbete med trafiknämnden ta fram en strategi för att genom innovationer öka återvinningen och minska nedskräpningen. AB Familjebostäder kommer att arbeta för att öka lokalhyresgästernas matavfallsinsamling och kommer under året särskilt fokusera insamlingen från förskolor och restaurangverksamheterna. Miljö- och hälsoskyddsnämnden avser att arbeta med riktad tillsyn av restauranger för att åstadkomma

ökad matavfallsinsamling. Stadsdelsnämnderna planerar en rad åtgärder för att nå stadens mål om resurseffektiva kretslopp. Bland annat planerar Farsta stadsdelsnämnd att genomföra en inventering av avfallshanteringen i stadsdelsnämndens alla verksamheter i syfte att utöka källsorteringen och intensifiera matavfallsinsamlingen.

Gifterna i stockholmarnas vardag ska fhasas ut i enlighet med målet om ett giftfritt Stockholm 2030. För att möjliggöra för detta fortsätter nämnderna och bolagsstyrelsernas arbete med att ersätta material som har kända och farliga egenskaper samt att påverka andra aktörer att arbeta i samma riktning. Under året kommer miljö- och hälsoskydds nämndens arbete med att ta fram en ny kemikalieplan att avslutas. Stadsdelsnämnderna bidrar även till målets uppfyllnad genom arbetet som bedrivs inom ramen för kemikaliecentrums vägledning för kemikaliesmart förskola. För att skapa förutsättningar för målets uppfyllnad har stadsdelsnämnderna i samband med verksamhetsplan 2019 kunnat ansöka om medel för åtgärder för genomförandet av vägledningen Kemikaliesmart förskola nivå 2 ur central medelsreserv 2.

En stor del av Stockholms yta utgörs av vatten- och grönområden av olika slag som bland annat ger möjlighet till rekreation, är viktiga för den biologiska mångfalden och genererar ekosystemtjänster, samt spelar en allt större roll i att möta de utmaningar som ett förändrat klimat innebär. Trafiknämnden ska under året etablera en strategisk funktion för skyfallshandling med syfte att samordna klimatanpassningsinsatser och åtgärder i stadens nämnder och bolag. Arbetet med implementering av ”Grönare Stockholm” fortsätter med syftet att ge stöd för hur staden ska arbeta långsiktigt med parker och naturområden. Trafiknämnden har ett samordningsansvar för Grönare Stockholm och ska inom ramen för det bland annat utveckla grönkompensation som verktyg med särskilt fokus på ekologisk kompensation i samarbete med miljö- och hälsoskydds nämnden, stadsbyggnadsnämnden och exploateringsnämnden. Stadsbyggnadsnämnden avser att under året bevaka och integrera behovet av åtgärder för hantering av dagvatten, skyfall och andra insatser för klimatanpassning av den fysiska miljön i tidiga planeringsskeden och i detaljplaneringen.

Miljö- och hälsoskydds nämnden ska i samarbete med samordningsgruppen för grönare Stockholm ta fram en strategi för biologisk mångfald i syfte att möjliggöra för staden tillsammans med boende, fastighetsägare och förvaltningar att utveckla den gröna infrastrukturen.

Trafiknämndens arbete med att förbättra luftkvaliteten avseende partiklar (PM10) och kvävedioxid (NO₂) fortsätter också under året. Nämnden ska bland annat arbeta med dammbindning av gator och trafikleder, tidig vårstädning av gator, städning med ny teknik, optimerad halkbekämpning och informationsinsatser för ökad efterlevnad av miljözonregleringen avseende tunga fordon.

En god inomhusmiljö har stor påverkan på människors hälsa där bland annat stadens tillsyn spelar en viktig roll. Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd kommer under året i samarbete med fastighetsägare bevaka att inomhusmiljön i verksamhetslokaler är sund samt har en låg miljö- och klimatpåverkan. I de fall åtgärder behövs för att åtgärda störningar i inomhusmiljö ska innovativa tekniska lösningar prövas för att ge en bättre inomhusmiljö och en minskad elförbrukning.

En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Stockholm ska vara en ekonomiskt hållbar storstad för framtiden. Staden ska ha en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser och skattemedlen ska användas effektivt till största nytta för stockholmarna. Staden behöver kontinuerligt arbeta för att utvecklas som attraktiv arbetsgivare. Staden ska ha ett gemensamt förhållningssätt i arbetsgivar- och utvecklingsfrågor samt utarbeta och genomföra insatser för att säkra chefs- och kompetensförsörjningen. Användningen av digitalisering och ny teknik skapar förutsättningar för innovation och ökad tillväxt i Stockholm, men också möjligheter till ökad processeffektivitet och innovationskraft. Digitala arbetsätt ska vara ett sätt att öka

effektiviteten inom verksamheterna och på det sättet bidra till att klara kompetensförsörjningen och välfärdens kvalitet.

Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsplanerna för 2019 sammantaget innebär att inriktningsmålet kommer att uppfyllas helt under förutsättning att nämnderna och bolagsstyrelserna åtgärdar kommunstyrelsens uppmaningar/anmodanden. Bedömningen baseras på att samtliga underliggande två årsmål för verksamhetsområdet bedöms uppfyllas helt.

Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

Stockholm utgör Sveriges ekonomiska motor och har i grunden en robust ekonomi. I en tid när Stockholm växer i en historisk omfattning måste staden förena höga ambitioner för välfärden med omfattande investeringar och en stabil och långsiktigt hållbar ekonomi. Därför ska staden alltid sträva efter att bli mer effektiv och att tillhandahålla offentliga tjänster till lägre kostnad och ökad kvalitet.

Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsområdesmålets års-mål kommer att uppnås helt under 2019. Bedömningen grundas på att för samtliga av kommunfullmäktiges tre indikatorer uppnår nämndernas aggregerade årsmål kommunfullmäktiges mål helt. Resterande sju indikatorer är stadsövergripande och aggregeras inte. Av 32 nämnder har 28 angett på vilket sätt de bidrar till att verksamhetsområdesmålet uppfylls genom att ta fram nämndmål, indikatorer och aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse. Därutöver har fyra nämnder beskrivit hur de stödjer måluppfyllelsen utan att formulera nämndmål.

För att möta de krav som morgondagens skattebetalare ställer ska stadens verksamheter vara sparsamma med skattebetalarnas pengar. Det ska vara självklart att givna budgetramar hålls. Budgethållning är en förutsättning för att de medel som kommunfullmäktige anslagit verkligen används för avsett ändamål och inte för att täcka underskott inom verksamheterna. Stadens förvaltning ska vara effektiv med fokus på kärnuppgiften och att kostnadseffektivt och med hög kvalitet leverera vad stockholmarna har rätt att förvänta sig.

De aktiviteter nämnderna beskriver i sina verksamhetsplaner svarar väl upp till kommunfullmäktiges ambitioner om en budget i balans. Merparten av stadens nämnder beskriver hur de kommer arbeta vidare med att öka budgetföljsamheten och säkerheten i de ekonomiska prognoserna som ska leda till förbättrad styrning och långsiktigheten i både drift- och investeringsverksamheten. Flera nämnder ska genomföra detta arbete genom ett flertal aktiviteter såsom utbildningar, kontinuerliga uppföljningar och förbättring av rutiner.

Under 2019 kommer stadens investeringsstrategi att uppdateras i syfte att bland annat öka kostnadsmedvetenheten samt prioritera och styra med fokus på bibehållen finansiell styrka för staden.

Prioriteringar av investeringsprojekt ska beakta åtaganden som staden gjort inom ramen för 2013 års Stockholmsförhandling och Sverigeförhandlingens Storstad Stockholm och utgå ifrån ett hållbart investerings- och driftsekonomiskt perspektiv som möjliggör långsiktigt hållbara investeringar.

Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

Stadens förvaltning ska vara effektiv och organisationen ska anpassas för att kostnadseffektivt och med hög kvalitet leverera vad stockholmarna har rätt att förvänta sig. Staden ska vara ett föredöme som offentlig arbetsgivare. Ett målmedvetet arbete för att ta tillvara digitaliseringens möjligheter, kontinuerlig kompetensutveckling av välfärdens medarbetare och effektivare lokalanvändning är också nödvändiga delar som säkerställer att skattebetalarnas pengar används ansvarsfullt och på bästa sätt. Stadens upphandlings- och inköpsverksamhet ska främja valfrihet, kostnadseffektivitet, miljö, klimat och social hållbarhet.

Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsområdesmålets års-mål kommer att uppnås helt under 2019. Bedömningen grundas på att för samtliga av kommunfullmäktiges fem indikatorer uppnår nämndernas aggregerade årsmål kommunfullmäktiges mål helt. Av 32

nämnder har samtliga angett på vilket sätt de bidrar till att målet uppfylls, varav majoriteten har tagit fram nämndmål, indikatorer och aktiviteter som bidrar till måluppfyllelsen. Nämndernas aggregerade årsmål för samtliga fyra obligatoriska nämndindikatorer bedöms ligga i linje med kommunfullmäktiges ambition.

Stadsledningskontoret konstaterar att två nämnder har låga årsmål för den obligatoriska nämndindikatorn ”*Andel elektroniska inköp*”. Kyrkogårdsnämnden och fastighetsnämnden uppmanas att höja sina ambitionsnivåer och i samband med tertiärrapport 1 återkomma med reviderade årsmål, samt ta fram aktiviteter som stöder detta. Kulturnämnden: kulturförvaltningen uppmanas att i samband med tertiärrapport 1 återkomma med nödvändiga aktiviteter för att nå upp till målet för samma indikator.

Inom arbetsgivarområdet har ungefär hälften av nämnderna rapporterat följande risker och oönskade händelser som kan påverka måluppfyllelsen mål inom arbetsgivarområdet. Bland dessa finns hot och våld mot medarbetare i vissa verksamheter, att sjukfrånvaron ökar, löneskulder uppstår eller att man inte lyckas med kompetensförsörjningen.

Nämnderna har även kompletterat med åtgärder för att minimera risken. För processen följsamhet mot ingångna avtal har arbetsmarknadsnämnden, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Älvsjö stadsdelsnämnd samt stadsbyggnadsnämnden identifierat möjliga oönskade händelser. Arbetsmarknadsnämnden och Skarpnäcks stadsdelsnämnd saknar åtgärder för att minimera riskerna.

För att tillvarata och realisera digitaliseringens möjligheter ska bland annat ett nytt digitalt verktyg för upphandling och avtal införas i staden. Upphandlingsverksamheten ska användas som medel för att driva utvecklingen innovativt, ekonomiskt samt socialt och ekologiskt. Införandet av elektronisk handel, ett koncerngemensamt ekonomisystem inklusive gemensam ekonomimodell samt det pågående arbetet med ett gemensamt planeringsverktyg ska bidra till ökad transparens och god budgethållning för stadens verksamheter. Kompetensutveckling inom digitalisering ska prioriteras. Inom ramen för detta planerar bland annat arbetsmarknadsnämnden att utbilda minst 200 lärare i digital kompetens inom projektet Vux 2.0.

Stadsledningskontoret konstaterar att flertalet nämnder samverkar med regionens lärosäten. Bland annat bedriver stadsarkivet forskning inom det digitala informationsområdet i samverkan med Mittuniversitetet. Trafiknämnden samarbetar med högskolor för att arbeta proaktivt med rekrytering inom bristyrken.

Samtliga nämnder ska arbeta för att förverkliga staden som en attraktiv arbetsgivare, bland annat genom informationsinsatser, deltagande i mässor och möjlighet till kompetensutveckling. Flera nämnder söker om medel från kompetensutvecklingssatsningen. För att klara framtidens utmaningar är ett strategiskt arbetssätt för kompetensförsörjning avgörande, särskilt när det gäller kompetens inom bristyrken. Nämnderna fortsätter arbeta för att säkerställa lika rättigheter och möjligheter i arbetet bland annat genom utbildningar för chefer i kompetensbaserad rekrytering. Många nämnder lyfter särskilt arbete för att fler personer med funktionsnedsättning ska erbjudas arbete. Samtliga stadsdelsnämnder, idrottsnämnden och utbildningsnämnden vidtar åtgärder för att säkerställa att arbetet med heltid som norm fortsätter enligt plan. Arbetet utifrån handlingsplanen för förbättrad arbetssituation för socialsekreterare och biståndshandläggare fortsätter i stadsdelsnämnderna, äldrenämnden och socialnämnden.

Investeringar

Investeringsbudgeten för stadens nämnder uppgår till 7 926,0 mnkr för 2019, vilket är en minskning med 177,7 mnkr jämfört med 2018. De största förändringarna avser ramarna för exploateringsnämndens, kyrkogårdsnämndens och trafiknämndens investeringsverksamhet. Exploateringsnämndens ram har minskat med 200,0 mnkr, trafiknämndens ram har minskat med 470,5 mnkr medan kyrkogårdsnämndens ram har ökat med 116,6 mnkr jämfört med 2018.

Exploateringsnämnden

Exploateringsnämndens investeringsbudget 2019 uppgår till netto 3 150,0 mnkr. Investeringsutgifterna ligger på 4 000,0 mnkr, och avser främst investeringar för att möjliggöra bostadsbebyggelse. Med stadens satsning på ökat bostadsbyggande väntas investeringsvolymerna vara fortsatt höga.

Exploateringsnämndens verksamhetsplan innehåller projekt omfattande cirka 146 000 bostäder. Av dessa har projekt om 43 000 bostäder genomförandebeslut, projekt omfattande 103 000 bostäder är planeringskede och har inriktnings- eller utredningsbeslut. Bland de större utgiftsposterna 2019 kan nämnas projekten Slussen, Norra Djurgårdsstaden, Årstafältet och Hagastaden. Dessa projekt står för drygt hälften av nämndens planerade utgifter under 2019.

Exploateringsnämnden bedömer att markförsäljningar i samband med exploatering kan komma att uppgå till cirka 2 000,0 mnkr år 2019. Dessa inkomster ingår i stadens resultat. För att tydliggöra kopplingen till nämndens investeringsutgifter och lönsamhetskravet ingår ”exploateringsinkomster”, motsvarande bokförda värden från dessa försäljningar, i exploateringsnämndens budgetram för investeringar. De bokförda värdena utgörs i huvudsak av tidigare nedlagda investeringsutgifter. Exploateringsinkomsterna 2019 uppgår i enlighet med budget till 400,0 mnkr.

Fastighetsnämnden

Fastighetsnämndens investeringsbudget uppgår till 2 720,0 mnkr, varav 830,0 mnkr utgör idrottsinvesteringar och 1 890,0 mnkr avser nämndens övriga investeringar. Av nämndens budget utgör 1 490,0 mnkr medel att investera för att genomföra nämndens långsiktiga uppdrag, varav 770,0 mnkr för idrottsinvesteringar och 720,0 mnkr för övriga investeringar. Resterande 1 230,0 mnkr avser särskilt utpekade projekt i utökad plan.

För 2019 redovisar nämnden en planerad investeringsutgift som är 253,8 mnkr lägre än kommunfullmäktiges budget. Orsaken till detta är att några av de projekt, vars medel har preciserats i den utökade investeringsplanen, har fått ändrade planeringsförutsättningar som medför lägre medelsförbrukning under året. Prognosen för inköp av bostadsrätter minskar med cirka 125 mnkr och prognosen för Stockholms livsmedelscentrum minskar med cirka 95 mnkr. Även prognoserna för multihallen på Vårbergs IP och ersättningsinvesteringsprojekt har sänkts.

Nämndens prognoser för medel avsedda för de långsiktiga behoven är i enlighet med budget, men de projekt som inryms är begränsade jämfört med vad som tidigare har planerats. Orsaken till detta är att utgifterna i flera av de pågående projekten har förskjutits så att en större andel belastar 2019. Exempelvis gäller det utomhusbadet på Järvafältet och renoveringen av Östermalmshallen. Följden av detta är att projekt som tidigare har planerats att påbörjas eller genomföras under 2019 har trängts ut. Fastighetsnämnden uppmanas att sänka utgifterna i projekten Liljevalchs och Östermalmshallen i förhållande till lämnade prognoser.

Nämnden konstaterar därmed att det finns behov av ytterligare medel för att kunna genomföra ett flertal nödvändiga projekt, som inte har kunnat prioriteras inom den befintliga budgeten. Nämnden bedömer behovet till cirka 550,0 mnkr. I prioriteringen av investeringsplanen för 2019 har fastighetsnämnden gjort prioriteringen utifrån vad som är möjligt att skjuta på. Vad gäller idrottsinvesteringarna har det skett i samråd med idrottsnämnden. En stor del av budgeten avser projekt som redan är upphandlade och i produktion, som det blir kostsamt att omprioritera dessa. Nämnden uppger vidare att uteblivna reinvesteringar kan leda till att anläggningar kan få svårt att leva upp till myndighetskrav, vilket kan leda till kostnader för akut underhåll och i värsta fall stängning av anläggningar. Flera stora projekt pågår och om de stoppas kan det medföra

skadeståndsanspråk från både entreprenörer och kunder. Underhållsåtgärder som bortprioriteras kan även få mer långgående konsekvenser då de försämrar fastigheternas skick, vilket på sikt leder till lägre intäkter.

Stadsledningskontoret anser att det mot bakgrund av ovanstående finns skäl att omfördela vissa medel inom nämndens totala budget under 2019. Då det finns ett utrymme kan 100,0 mnkr omfördelas till den långsiktiga planen för idrottsanläggningar, varav 28 mnkr från den utökade planen för idrottsinvesteringar och 72 mnkr från den utökade planen för övriga investeringar. Om kommunstyrelsen beslutar om denna omfördelning kan nämnden bland annat inrymma sedan tidigare planerade underhållsåtgärder, flera konstgräsplaner och fortsatt projektering för nya ishallar vid Sätra IP och flera andra planerade nya anläggningar samt några angelägna renoveringsprojekt, såsom Eriksdalsbadet, Husbybadet och Brännkyrkahallen.

Fastighetsnämnden föreslås tillföras 10,0 mnkr i den utökade planen för idrottsinvesteringar för att genomföra en övertäckning av utomhusrinken vid Kärrtorps idrottsplats.

Fastighetsnämnden uppmanas att förbättra styrningen av investeringsverksamheten i syfte att undvika att prognoserna belastas med hastigt uppkomna utgiftsökningar med därtill hörande driftkostnadskonsekvenser. Sammantaget har nämnden ett antal större utmaningar. I nämndens driftbudgetförutsättningar ingår en ofinansierad besparingspost som nämnden under året måste hantera. Nämnden ska därför skyndsamt ta fram en handlingsplan för att säkerställa en effektiv styrning av verksamheten, som bland annat ska omfatta att genomföra en extern genomlysning av nämndens arbetssätt och en plan för hur nämnden ska effektivisera sin organisation genom en översyn av fastighetsinnehavet i syfte att öka förutsättningarna att fokusera på kärnverksamheten.

Idrottsnämnden

Idrottsnämndens investeringsbudget uppgår till 47,8 mnkr. För 2019 redovisar nämnden en planerad investeringsutgift som är 8 mnkr högre än kommunfullmäktiges budget, vilket nämnden begär budgetjustering för. Orsaken är att beräknad utgift för maskiner och inventarier till nya anläggningar, beräknas bli betydligt högre än tidigare uppskattat. GIH-badet, Vanadisbadet, Hjorthagshallen, Västbergahallen, Mälarhöjdens gymnastikhall, Kämpetorpshallen, Ågesta och diverse bollplaner beräknas att öppnas eller tas i drift under 2019. Nämnden ska rymma ökade kapitalkostnader för maskiner och inventarier inom tilldelad driftbudget. Därutöver begär nämnden budgetjustering om 8,0 mnkr i ökad utgift och inkomst för investeringar inom båtspport, och att motsvarande budgetjustering görs inom driftbudgeten för minskade intäkter och kostnader.

Kyrkogårdsnämnden

Investeringsbudgeten för 2019 är 182,6 mnkr. Av dessa är 152,6 mnkr avsatta för specifika projekt; Järva begravningsplats, ombyggnad av arbetslokaler på Norra begravningsplatsen och kvarter 21 vid Skogskyrkogården, byggnation av kistgravkvarter vid Räcksta begravningsplats, ny ceremonilokal vid Strandkyrkogården, ny bevattningsanläggning samt en året runt vattenledning på Skogskyrkogården. Övriga 30,0 mnkr fördelas av nämnden för särskilda investeringar som syftar till att möjliggöra för ett långsiktigt underhåll bland annat utbyte av maskiner, beläggningsarbeten och tillgänglighetsprojekt.

Trafiknämnden

För att genomföra trafiknämndens långsiktiga uppdrag tilldelas för 2019 en investeringsbudget som uppgår till netto 900,0 mnkr. Inom denna ska investeringar i cykelinfrastruktur och förbättrad framkomlighet, som uppgår till 340,0 mnkr, inrymmas. Härutöver har nämnden tilldelats en utökad budget med 130,0 mnkr för investeringar i grönstruktur. Därmed uppgår trafiknämndens investeringsbudget 2019 till netto 1 030,0 mnkr.

Nämnden planerar att fördela investeringsmedlen inom följande verksamhetsområden: gator och trafikordningar 322,7 mnkr (28 procent), gång- och cykelbanor 220,9 mnkr (19 procent), parker, träd och grönområden 188,8 mnkr (16 procent), belysning 111,4 mnkr (10 procent), offentliga rum 92,8 mnkr (8 procent) och övrigt/ofördelat 117,0 mnkr (10 procent). I planen ingår begärda budgetjustering för klimatinvesteringar om 82,7 mnkr och trygghetsskapande åtgärder om 33,7 mnkr.

Under 2019 planerar nämnden att genomföra cykelinvesteringar för cirka 220,0 mnkr. För perioden 2019-2022 beräknas de totala cykelinvesteringarna uppgå till 1 000,0 mnkr, vilket är i linje med beslut fattat av kommunfullmäktige. Åtgärderna avser främst utbyggnad av cykelpendlingsnätet. Bland projekt där åtgärder planeras att genomföras under 2019 kan nämnas Lidingövägen, Vasagatan, Torsgatan, Stadsgårdsleden, Örbyleden, Hässelbystråket och Spånga station.

För perioden 2019-2022 beräknas investeringarna för framkomlighetsåtgärder uppgå till 500,0 mnkr, vilket är i linje med beslut fattat av kommunfullmäktige. Åtgärderna under 2019 avser främst förbättringsåtgärder inom handlingsplanen för stombuss, åtgärder inom gångplanen, tillgänglighetsåtgärder och andra trafikantförbättrande åtgärder.

I syfte att bevara funktionen i den befintliga infrastrukturen bedrivs särskilda reinvesteringsprogram inom områdena belysning, trafiksignaler, gatuytor samt mindre konstruktionsbyggnader. Utgifterna för dessa program planeras uppgå till 260,5 mnkr under 2019. Utöver programmen är det flera av investeringsprojekten som utgör reinvesteringar.

Inom ramen för arbetet med införande av nya hastighetsplaner genomför nämnden trafiksäkerhetsåtgärder i enlighet med trafiksäkerhetsprogrammets målsättningar. Projektet omfattar fysiska trafiksäkerhetsåtgärder samt omskytning av hastighetsgränser i samband med ombyggnad av gator. Under 2019 avsätts sammanlagt 63,2 mnkr.

En satsning på att stärka stadens gröna kvaliteter och utveckla det offentliga rummet i sju särskilt utpekade stadsdelar pågår. Trafiknämndens budget har utökats med 300,0 mnkr för perioden 2017-2020. Under 2019 avser nämnden att använda de 130,0 mnkr som avsatts för 2019.

Stadsdelsnämnderna

Nämndernas arbete med park- och reinvesteringar hanteras inom ramen för den etablerade processen mellan trafiknämnden och stadsdelsnämnderna. Trafikkontoret har i denna process ansvar för att göra en genomarbetad och rättvis fördelning över hela staden. Ambitionen är en likvärdig fördelning över tid, och där stadsdelarnas parkplaner är en viktig komponent. Stadsdelsnämndernas investeringsbudget för 2019 är oförändrad jämfört med föregående år. Samtliga medel fördelas i budget och i samband med tertialrapporteringarna redovisar stadsdelarna utfall och avvikelser från plan.

Stockholms Stadshus AB

Soliditeten beräknas vid utgången av året uppgå till knappt 41 procent för koncernen. Detta är något lägre än tidigare och en följd av att koncernens investeringsnivå under senare år ökat successivt. Koncernens investeringsbudget beräknas uppgå till cirka 15,2 mdkr. Till följd av tidsförskjutningar i planprocesser, överklaganden mm, har investeringsutfallet under de senaste åren inte nått upp till budgeterad nivå. Under kommande år behöver bolagens och koncernens gemensamma fokus vara att planera, prioritera och följa upp för att uppnå såväl en bättre måluppfyllelse som en långsiktigt hållbar ekonomi.

Bostadsbolagens investeringar omfattar 7,1 mdkr av koncernens totala investeringsvolym för år 2019. Av de planerade investeringarna avser 5 mdkr investeringar i nyproduktion av bostäder, vilket följer kommunfullmäktiges mål om fler bostäder. Nyproduktionen av bostäder är ett viktigt mål men det är också långsiktigt viktigt att genomföra nödvändiga ersättningsinvesteringar i bostadsbolagens och fastighetsbolagens bestånd. God framförhållning och adekvata underhållsplaner för koncernens bostads- och fastighetsbolag

innebär minskade kostnader för akuta reparationer och medför förutom välskötta fastigheter också långsiktigt bättre ekonomiska förutsättningar.

Infrastrukturbolagen Stockholm Vatten och Avfall AB (Stockholm Vatten och Avfall), Stockholms Hamn AB (Stockholms Hamnar) och AB Stokab (Stokab) planerar investeringar om cirka 4,5 mdkr för år 2019. Ett av de större projekten är Stockholms Hamnars utveckling av hamnen i Norrvik, där drygt 900 mnkr planeras investeras under året.

Stockholm Vatten och Avfalls projekt SFA är det enskilt största projektet i koncernens projektportfölj. I enlighet med beslut av kommunfullmäktige bedöms projektets kostnader totalt uppgå till 9,2 mdkr, varav cirka 1 150 mnkr under 2019. Projektet kommer pågå till år 2026.

Med nuvarande höga investeringsnivå inom koncernens bolag krävs fortsatt stort fokus på styrning och kostnadsmedvetenhet i investeringsprojekten. Det är nödvändigt för den finansiella stabiliteten att projekten kan genomföras med hög grad av egen finansiering, bl.a. för att på så sätt minska känslighet för förändrade räntenivåer.

Medfinansiering

För att kunna genomföra angelägna satsningar på väg- och spårtrafiken i Stockholm är staden medfinansierare i ett antal stora statliga infrastrukturprojekt. Under åren 2019–2021 kommer utbetalningarna till medfinansiering att uppgå till mellan 400 och 900 mnkr per år. Utbetalningarna avser medfinansiering av Tvärbana Norr Kistagrenen, bussterminalen vid Slussen och utbyggnad av tunnelbanan i enlighet med Stockholmsöverenskommelsen. År 2021 tillkommer utbetalning av det första av två förskott till tunnelbaneutbyggnaden om cirka 550 mnkr. Förskotten återbetalas när staden uppfyllt avtalat bostadsåtagande.

Försäljningar

Sedan 2011 ansvarar exploateringsnämnden för den mark som staden ska avyttra utanför kommungränsen. Under åren 2011-2018 har exploateringsnämnden avyttrat cirka 10 000 hektar. Nu återstår knappt 200 ha varav cirka 100 ha planeras säljas under 2019. År 2019 har nämnden ett budgeterat försäljningsuppdrag om 200 mnkr avseende friköp av tomträttsmark och mark i andra kommuner.

Fastighetsnämnden ska ha en aktiv fastighetsförvaltning utifrån stadens behov, vilket innebär en kontinuerlig översyn av lokalbeståndet. Nämnden arbetar med utvecklingen av de fastigheter i beståndet som identifierats som försäljningsobjekt i syfte att de ska passa in i något av stadens fastighetsförvaltande bolag alternativt vara möjliga att avyttra på en öppen marknad.

Fastighetsnämnden har ett flertal pågående försäljningar. I en del av projekten krävs detaljplaneändringar och fastighetsbildningar, vilket får till följd att försäljningsprocessen kan sträcka sig över en lång tid. Under 2019 planerar nämnden att avsluta ett antal både större och mindre försäljningsprojekt. Den budgeterade köpeskillingen är totalt 238 mnkr, med en bedömd reavinst om cirka 221 mnkr. Tillsammans med exploateringsnämnden har nämnden identifierat ett antal ytterligare objekt, utöver de ovan nämnda, för vilka utredning pågår för att förbereda dessa inför en kommande försäljning. Exempelvis gäller detta fastigheter som berörs av den avsiktsförklaring som har träffats mellan Stockholms stad och Atrium Ljungberg avseende optioner att förvärva byggnader och mark i Slakthusområdet och Larsboda. Dessa fastighetsförsäljningar kan komma att realiseras från 2019 och framåt.

Budgetjusteringar med mera

Kommunfullmäktige har i budget för 2019 reserverat medel till kommunstyrelsens förfogande för särskilda ändamål där förutsättningarna för fördelning inte var kända vid tidpunkten för budgetbeslutet. Dessa medel kan fördelas av kommunstyrelsen i samband med tertialrapporter eller i särskilda ärenden.

Central medelsreserv

Ur *Central medelsreserv: 2. Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov* i 2019 års budget har medgetts budgetjustering för ökade nettokostnader med 130,4 mnkr.

Ur *Central medelsreserv: 4. Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda investeringsutgifter* i 2019 års budget har medgetts budgetjustering för ökade utgifter inom investeringsbudgeten med 130,8 mnkr.

Stadsledningskontorets förslag till samtliga budgetjusteringar framgår av bilaga 2. Nedan specificeras vissa budgetjusteringar.

Medel för introduktionsförskola

Arbetet med introduktionsförskolor fortsätter 2019 för att fler barn ska få chansen att gå i förskolan. I *Central medelsreserv 2: Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov* har 13 mnkr reserverats för direkta kostnader i samband med drift av befintliga och nya introduktionsförskolor. Nämnderna har i verksamhetsplan 2019 begärt budgetjusteringar med 12,0 mnkr avseende lokal-, personal- och verksamhetsrelaterade kostnader kopplat till introduktionsförskola i enlighet med begärda anvisningarna. Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen beslutar att tilldela nämnderna 12 mnkr enligt bilaga 2. Finansiering sker ur *Central medelsreserv 2: Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov*.

Medel för lokaländamål

Medel har reserverats för stimulansbidrag för utbyggnad av särskilda boenden för personer med fysisk och psykisk funktionsnedsättning.

Skärholmens stadsdelsnämnd har ansökt om kompletterande bidrag för startkostnader för en gruppbostad enligt LSS, Torvsätra 1, om 0,1 mnkr. Ansökan är i enlighet med gällande anvisningar och tillstyrks.

Nämnderna har ansökt om budgetjustering av i föreliggande ärende och tidigare ansökt och beviljat bidrag för utbyggnad av särskilda boenden för personer med fysisk och psykisk funktionsnedsättning om 2,4 mnkr vilket tillstyrks.

Bidrag för hög förskolehyra

Medel har reserverats för bidrag för hög förskolehyra. Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd har ansökt om budgetjustering för ändamålet om 14,8 mnkr. Ansökan avslås. Aktuella medel fördelas för helår 2019 efter avläsning i samband med tertialrapport 2.

Avveckling och omstrukturering av lokaler

Nämnderna har begärt budgetjusteringar om 12,0 mnkr för ökade kostnader för avveckling och omstrukturering av lokaler med mera. Stadsledningskontoret tillstyrker budgetjusteringar om 2,5 mnkr. Begäran om budgetjusteringar om 9,5 mnkr avstyrks.

Medel för naturreservat

Arbetet med inrättande av nya naturreservat och skötsel av befintliga fortsätter under 2019. I *Central medelsreserv 2: Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov* har 8 mnkr reserverats för direkta kostnader i samband med förbättring av skötsel av befintliga naturreservat. Nämnderna har i verksamhetsplan 2019 begärt budgetjusteringar med 19,2 mnkr avseende kostnader för skötselåtgärder inom naturreservat. Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen beslutar att tilldela nämnderna 8 mnkr enligt bilaga 2. Finansiering sker ur *Central medelsreserv 2: Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov*.

Medel för åtgärder för giftfri förskola

I kommunfullmäktiges budget 2019 finns 4,0 mnkr reserverat i *Central medelsreserv 2: Till kommunstyrelsen förfogande för oförutsedda behov* för nämndernas genomförande av

vägledningen Kemikaliesmart förskola nivå 2. De inkomna ansökningarna uppgår till 14,3 mnkr och överstiger beloppet som finns reserverat i central medelreserv 2. En fördelning har därför gjorts utifrån storlek på barngrupperna i förskolor i stadens regi för respektive stadsdelsnämndsområde. De stadsdelsnämnderna som ansökt om medel föreslås tilldelas 4,0 mnkr enligt bilaga 2 för deras arbete med åtgärder för en giftfri förskola. Bromma och Östermalms stadsdelsnämnder har inte ansökt om medel för åtgärder för giftfri förskola.

Medel för trygghetsskapande investeringar

I kommunfullmäktiges budget för 2019 finns 100 mnkr avsatta för trygghetsskapande åtgärder i *Central medelreserv: 4 Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda investeringsutgifter*. I verksamhetsplan 2019 har nämnderna ansökt om medel för att göra investeringar som bidrar till ökad trygghet. Totalt har trettio ansökningar inkommit till ett belopp om 50,3 mnkr. Beslut om tilldelning kommer att fattas i ett särskilt ärende till kommunstyrelsens trygghetsutskott.

Medel för klimatinvesteringar

I kommunfullmäktiges budget för 2019 finns medel för klimattförbättrande åtgärder 2019 till 2022 i Central medelreserv: 4. Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda investeringsutgifter som stadens nämnder kan ansöka medel från. För 2019 finns 200 mnkr reserverade.

Syftet med de avsatta medlen är att investeringsåtgärderna ska bidra till att minska de klimatpåverkande växthusgasutsläppen och minska sårbarheten orsakad av kommande klimatförändringar. Fokus är på projekt som ger största möjliga klimatnytta genom åtgärder och insatser som styr mot energieffektivisering, solenergi, hållbara transporter samt klimatanpassningsåtgärder. Åtgärderna ska avse investering eller reinvestering.

I verksamhetsplan 2019 ansöker nämnderna om investeringsmedel om sammanlagt 116,0 mnkr för 2019 varav 97,5 mnkr föreslås tillstyrkas enligt bilaga 2.

Stadsdelsnämnderna föreslås tillstyrkas medel om 17,7 mnkr för till exempel utbyten till energieffektiva vitvaror, skräpkorgar med solcellskomprimering, växtbäddar med biokol, LED-belysning med mera. Facknämnderna (fastighetsnämnden, exploateringsnämnden, och trafiknämnden) föreslås tillstyrkas medel om 90,3 mnkr för bland annat klimatsmarta gatubelysningsarmaturer, el-lastbil, fördröjningsåtgärder för dagvatten med växtbäddar, LED belysning i stadens sim- och idrottsanläggningar samt solcellsinstallationer.

Åtgärderna bedöms bidra till att nå stadens klimatmål om minskade växthusgasutsläpp och/eller bidra till en hög beredskap för kommande klimatförändringar som bland annat kan medföra ökad risk för översvämningar.

Trafiknämnden avser att byta ut samtliga kvarvarande äldre kvicksilverarmaturer i gatubelysningen till moderna LED-ljuskällor. Dessutom kompletteras armaturerna med nattsänkning och vilket ger ytterligare energibesparingar. Investeringen resulterar i sänkt energiförbrukning samtidigt som livslängden förlängs och mängden kvicksilver minskar. Nämnden söker även medel för ett antal växtbäddar med biokol i syfte att omhänderta och fördröja dagvatten vid kraftig nederbörd. Åtgärden med växtbäddar i området runt Rådmandsgatans tunnelbanestation utgör en fortsättning på det arbete som inleddes under 2018 och genomförs i syfte att utreda innovativa möjligheter till yttlig hantering av häftiga skyfall i befintlig stadsmiljö.

Fastighetsnämndens projekt riktade mot stadens sim- och idrottsanläggningar har stor potential till att minska energiförbrukningen samt öka produktionen av förnybar energi. Åtgärderna omfattar bland annat klimatsmart belysning och solcellsanläggningar i till exempel i Eriksdalsbadet och Högdalens sim- och idrottshall.

Exploateringsnämnden avser investera i en el-lastbil, transportband och anläggning för tyst krossning. El-lastbilen ska användas för att kunna frakta sten som återvinns från masslogistikcenter till plats för krossning inom Norra Djurgårdsstaden. El-lastbilen ska laddas

vid en den solcellsanläggning som 2018 beviljades klimatinvesteringsmedel. Transportbandsprojektet omfattar investering av transportband och ett sjölastarsystem mellan masslogistikcentret och Frihamnen. Genom ett transportband och sjölastarsystem kan staden nyttja vattenvägar och sjöfart genom att lasta fartyg med schaktmassor för transport till annan hamn och vidare för återvinning eller slutförvaring på deponi. Projektet tyst krossning omfattar investering av en mobil hallbyggnad för krossning av bergmaterial inomhus. Investeringen innebär att krossning kan genomföras i citynära lägen så som i Norra Djurgårdsstaden och därmed bidra med minskade utsläpp av klimatgaser från transportarbete som inte behöver genomföras.

Stadsdelsnämndernas omfattande investeringar i klimatsmarta vitvaror och LED-belysning medför minskad energiförbrukning som samtidigt leder till kostnadsbesparingar. Stadsdelsnämndernas ökande medvetenhet kring klimatrelaterade sårbarheter har resulterat i flertalet åtgärder för att hantera ökade mängder dagvatten i bland annat parker. Åtgärderna ökar samtidigt parkernas attraktivitet som mötesplats för lek och rekreation.

De ansökningar som inte föreslås tillstyrkas motiveras av låg klimatnytta i förhållande till kostanden alternativt låg relevans för klimatrelaterad sårbarhet, eller att projektet inte inneburit en investering.

Flera av verksamheterna ansöker om medel för investering i LED-belysning vilket ger en stor energibesparing och minskade drifts-kostnader. Även nya vitvaror ger en stor besparing, och elcyklar minskar behovet av bilresor vilket minskar kostnaderna. Ett antal av åtgärderna innebär dock ökade nettokostnader. Detta gäller i investeringarna i klimatanpassning till exempel dagvattenåtgärder. Stadsledningskontoret konstaterar att dessa ökade kostnader för berörda nämnder får beaktas i samband med upprättande av budget 2020 och framåt.

Medel för åtgärdsprogram för god vattenstatus

Kommunfullmäktige har 2015 beslutat om Stockholm stads handlingsplan för god vattenstatus. I kommunfullmäktiges budget för 2019 finns medel för vattenförbättrande åtgärder i Central medelsreserv: 2. Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov och i Central medelsreserv: 4. Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda investeringsutgifter. Syftet med programmet är att stadens sjöar och vattendrag ska nå en god vattenstatus till 2021.

I verksamhetsplan 2019 har nämnderna totalt ansökt om 14,3 mnkr som föreslås tillstyrkas enligt bilaga 2 för åtgärder som bedöms ligga i linje med Stockholms stads handlingsplan för god vattenstatus och utkast till lokala åtgärdsprogram.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har sökt 13,5 mnkr men föreslås tilldelas 7,0 mnkr varav 6,5 mnkr lokala åtgärdsprogram inför politisk behandling och 0,5 mnkr för att fortsätta arbetet med framtagande av lokalt åtgärdsprogram i en vattenförekomst ur *Central medelsreserv: 2 Till kommunstyrelsen förfogande för oförutsedda behov* i 2019 års budget. Nämnden har möjlighet att återkomma i tertiärrapport 1 eller 2 och ansöka om resterande, nu ej beviljade medel.

Östermalms stadsdelsnämnd föreslås tilldelas 0,8 mnkr ur *Central medelsreserv: 2 Till kommunstyrelsen förfogande för oförutsedda behov* i 2019 års budget för fortsatt restaurering av våtmark i Kaknäs ängar.

Medel för aktivitetscenter seniorboenden

I enlighet med budget för 2019 fortsätter stadens satsning på seniorboenden med aktivitetscenter för att tillgodose behov av icke biståndsbedömt boende för äldre som söker trygghet och gemenskap. I *Central medelsreserv 2: Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov* har 30 mnkr reserverats för kostnader i samband med fortsatta satsningar på aktivitetscenter, för planering och uppstart av aktivitetscenter. Stadsdelsnämnderna har i verksamhetsplan 2019 begärt budgetjusteringar med 33,7 mnkr för detta ändamål.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen beslutar att tilldela stadsdelsnämnderna 30 mnkr enligt bilaga 2. Finansiering sker ur *Central medelreserv 2: Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov*.

Medel för tryggt mottagande i hemmet

I enlighet med budget för 2019 fortsätter stadens satsning på arbetssättet *Tryggt mottagande i hemmet*. I *Central medelreserv 2: Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov* har 11 mnkr reserverats med målsättningen att skapa förutsättningar för en tryggare och mer hållbar hemgång från slutenvård för den äldre. Stadsdelsnämnderna har i verksamhetsplan 2019 begärt budgetjusteringar med 23,2 mnkr för detta ändamål.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen beslutar att tilldela stadsdelsnämnderna 11 mnkr enligt bilaga 2. Finansiering sker ur *Central medelreserv 2: Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov*.

Insatser för ökad trygghet

Stadsdelsnämndernas arbete och roll i det trygghetsskapande arbetet är avgörande. De sju stadsdelsnämnder som pekats ut som särskilt prioriterade i arbetet med lokala utvecklingsprogram ges en särskild trygghetssatsning om totalt 20 mnkr enligt bilaga 2 för lönetillägg för trygghetspersonal. Finansiering sker ur *Central medelreserv 2: Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov*.

Intensifierat arbete med platssamverkan

I kommunfullmäktiges budget uttrycks att nämnder och bolagsstyrelser genom utvecklad platssamverkan ska förbättra och förstärka samverkan med polis, det lokala näringslivet, civilsamhället och andra relevanta aktörer i trygghets- och säkerhetsarbetet.

Idag bedrivs platssamverkan i olika former i flera utav stadens områden. För att vidareutveckla metoder och arbetssätt ytterligare föreslås tre stadsdelsnämnder få extra medel för arbetet med platssamverkan; Norrmalm stadsdelsnämnd för arbetet med Sergels torg, Södermalms stadsdelsnämnd med Medborgarplatsen samt Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd för samverkan kring Hässelby torg. Nämnderna föreslås tilldelas 1,5 mnkr vardera för att kunna kroka arm med externa aktörer på platsen och formalisera och stärka samverkan för trygga och levande platser ytterligare. Kommunstyrelsen kommer följa arbetet nära och bidra med metodstöd samt uppföljning av arbetet på respektive plats. I stadens intensifierade arbete med ovan nämnda platser är det viktigt att även övriga berörda nämnder, trafiknämnden i synnerhet, deltar aktivt i samverkan.

Extra medel för arbete med återvändare

Staden har den senaste månaden delgivit information från Polismyndigheten om ett flertal återvändare från kriget i Syrien. Personerna är hemmahörande i Rinkeby-Kista och Spångstensta stadsdelsområden. Socialnämnden har tillsammans med polisen vidtagit ett uppsökande arbete gentemot målgruppen för att på olika sätt erbjuda stöd. Stadsdelsnämnderna har mottagit orosanmälningar där barn är inblandade och har i dessa fall inlett utredningar. För att på ett bra sätt möta upp den tillfälliga ökningen i antal ärenden och bygga upp fungerande arbetssätt för framtida liknande ärenden föreslås berörda nämnder tilldelas extra medel i enlighet med bilaga 2. Finansiering sker ur *Central medelreserv: 2 Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov*.

Järvaveckan 2019

Järvaveckan är en mötesplats för att samtala om integration med politiker, invånare och näringsliv. Arrangemanget, som äger rum 12-16 juni, drivs av den ideella föreningen The Global Village. Järvaveckan är ett initiativ som sätter fokus på demokrati, deltagande och integration inte bara för närmast berörda stadsdelsnämnder utan för hela staden. I syfte att ge

ett samlat stöd från staden föreslås kommunstyrelsen betala ut ett bidrag till föreningen om 0,6 mnkr, bidraget finansieras genom *Central medelsreserv 2: Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov*.

Resultatbudget

Mnkr	KF budget 2019	Tillstyrkt a budgetjusteringar	Av nämnden redovisade omslutningsförändringar	Nämndens justerade budget
Verksamhetens intäkter	8 474,3	-8,0	6 196,0	14
Verksamhetens kostnader (-)	-50			662,3
Verksamhetens kostnader (-)	823,8	-97,7	-6 082,5	-
Avskrivningar (-)	-1			57 004,0
Central medelsreserv (-)	412,7	-7,6	-130,6	-1 550,9
Oförutsedda behov	-619,6	113,3	17,1	-489,2
Prestationsreserv	-653,9	0,0		-653,9
Anslagsfinansierad del av pensioner/ arbetsgivaravgifter (-)	-1			
	320,6			-1 320,6
Verksamhetens nettokostnader	-46	0,0	0,0	-46
	356,3			356,3
Skatter	48			48
Begravningsavgift	889,2			889,2
Inkomstutjämning	180,1			180,1
Kostnadsutjämning	-3			
Regleringspost	936,7			-3 936,7
Generellt statsbidrag	-739,4			-739,4
Införandebidrag	421,6			421,6
Fastighetsavgift	231,6			231,6
LSS-utjämning	0,0			0,0
	1 208,1			1 208,1
	-1			
Verksamhetens resultat	448,9			-1 448,9
Finansiellt resultat (exkl. utdelning)	-1			-1 550,7
Utdelning Stockholm Stadshus AB	550,7			56,2
Disposition/avsättning begravningsfond	56,2			56,2
Resultat efter finansiella poster	1 500,0	0,0	0,0	1 500,0
Förändring av redovisat eget kapital	-5,4	0,0	0,0	0,1
	0,1	0,0	0,0	0,1

Övrigt

Omslutningsförändringar

Nämnderna redovisar i sina verksamhetsplaner för 2019 omslutningsförändringar. Stadsledningskontoret tillstyrker att nämndernas budgetar justeras för ökade kostnader och intäkter med totalt 6 196,0 mnkr, enligt bilaga 1.

Resultatenheter

Enligt regler för ekonomisk förvaltning är huvudregeln att nya resultatenheter inrättas, förändras eller avvecklas i samband med nämndernas verksamhetsplaner. Samtliga nämnders resultatenheter 2019 godkänns enligt vad som framgår av bilaga 5.

Utveckling av arbetet med ordningsvakter

I kommunfullmäktiges budget ges kommunstyrelsen i uppdrag att utveckla arbetet med stadsövergripande ordningsvakter. Ansökningar för fler och utökade förordnandeområden ska göras och antalet ordningsvakter ska öka. Ordningsvakterna avropas från stadens ramavtal för larm- och bevakningstjänster. För att kunna utveckla och växla upp arbetet under årets gång föreslås kommunstyrelsen i detta ärende ge stadsdirektören i delegation att göra erforderliga avrop från avtalet.

Deltagande i Earth Hour

Earth Hour är en global klimatmanifestation arrangerad av Världsnaturfonden (WWF). Lördagen den 30 mars 2019 äger årets Earth Hour rum. Staden har deltagit i flera år och har utarbetade rutiner för deltagandet. För att delta krävs ett beslut i kommunstyrelsen varför kommunstyrelsen föreslås besluta om deltagande.

Staden medverkar i 2019 års upplaga av klimatmanifestationen Earth Hour visar stadens miljöengagemang och att staden tar klimatförändringarna på allvar. I centrum för manifestationen står att släcka ljuset under en timme klockan 20.30 till 21.30. Tidigare år har flera märkesbyggnader i Stockholm släckts ned, till exempel Stadshuset, regeringskansliet, Ericsson Globe, Kista Science Tower, Hötorgsskraporna, Kaknästornet, Kungliga Operan, Stockholms slott, Skrapan, Kungliga Dramatiska teatern, obeliskerna vid Sergels torg samt Af Chapman.

Stadens nämnder och bolag medverkar i den utsträckning som de bedömer är möjligt, tryggt och säkert. Rutiner från tidigare år används när det gäller nedsläckning och informationsarbete.

Preliminärt släcks ljuset under en timme i följande byggnader: Stadshuset, Kulturhuset, Tekniska Nämndhuset samt af Chapman. Information sprids internt och externt om hur staden medverkar. De interna nyhetsbrev Stockholmnytt och Stockholmschefen, samt intranätet och kommunikationsnätverket är de kanaler som används.

Externt använder staden den övergripande månadsannonsen som går ut i Direktpress gratistidningar samt stockholm.se och stadens Twitter-konto.

Ny samverkansöverenskommelse mellan staden och polisen

En väl fungerande samverkan mellan staden och polisen är avgörande för att öka den upplevda tryggheten och minska brottsligheten. Stadens samverkansavtal (dnr 320-845/2015) med Polismyndigheten region Stockholm löper ut 19 maj 2019. Ett arbete har inletts för att ta fram en ny stadsövergripande överenskommelse. Inriktningen är att en ny överenskommelse ska beslutas av kommunfullmäktige under tidig höst. Stadsledningskontoret föreslår kommunstyrelsen i detta ärende att ge delegation till stadsdirektören att teckna en förlängning av befintligt avtal i väntan på att ny överenskommelse är färdig och undertecknad.

Evenemangsstöd – Junior-VM i Ishockey 2021/2022

Vid årsskiftet 2021 och 2022 arrangeras Junior-VM i ishockey för herrar i Sverige. Svenska Ishockeyförbundet ska välja en arrangörsort och de tre alternativ som finns är Malmö, Göteborg eller Stockholm. Ishockeyförbundets mål med evenemanget är att det ska vara det bästa Junior-VM som arrangerats, att det ska omgärdas av en folkfest på arrangörsorten och att det ska gå med överskott. Staden har utifrån målen tagit fram ett paket med stöd till arrangören och egna insatser för att Stockholm ska väljas som spelort. Planerade insatser vid ett Junior-VM i Stockholm är festivalliknande aktiviteter i Kungsträdgården med fokus på skridskoåkning och vinteridrott som bygger på parkens ordinarie vinterprogram samt ett skolprojekt kring skridskoåkning som genomförs av idrottsnämnden i samverkan med utbildningsnämnden. Stockholms Ishockeyförbund vill även i samverkan med staden genomföra en ungdomsturnering runt om i stadens ishallar samt en nationell damjuniorturnering i anslutning till Junior-VM. För att arrangera Junior-VM i Stockholm föreslås arrangören Svenska Ishockeyförbundet tilldelas om ett ekonomiskt stöd för evenemang och marknadsföring om 2,5 mnkr.

Ett Junior-VM i ishockey bedöms bidra till Stockholms ambition att vara en attraktiv evenemangs- och upplevelsestad. Evenemanget bedöms bidra till måluppfyllelse av evenemangsprogrammet att öka Stockholms attraktionskraft som evenemangsstad under vinterhalvåret. Effekten för besöksnäringen bedöms bli extra stor då evenemanget genomförs på en del av året när det är lågsäsong. Målet att stimulera barn och unga till rörelse bedöms uppfyllas genom möjligheterna för barn och ungdomar att uppleva och prova på vinteridrott. Även stadens varumärke som välkomnande, öppen och hälsosam bedöms förstärkas med ett Junior-VM. Idrottsnämnden och Stockholm Business Region AB ska säkerställa att staden får ut de mervärden som staden önskar.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen beslutar att, under förutsättning att Stockholm väljs som spelort, Svenska Ishockeyförbundet tilldelas stöd med maximalt 2,5 mnkr i enlighet med rekommendation från styrgruppen för större evenemang. Stödet utgår via Stockholm Business Region AB. Kostnaderna behandlas i kommunfullmäktiges budget för åren 2020, 2021 och 2022.